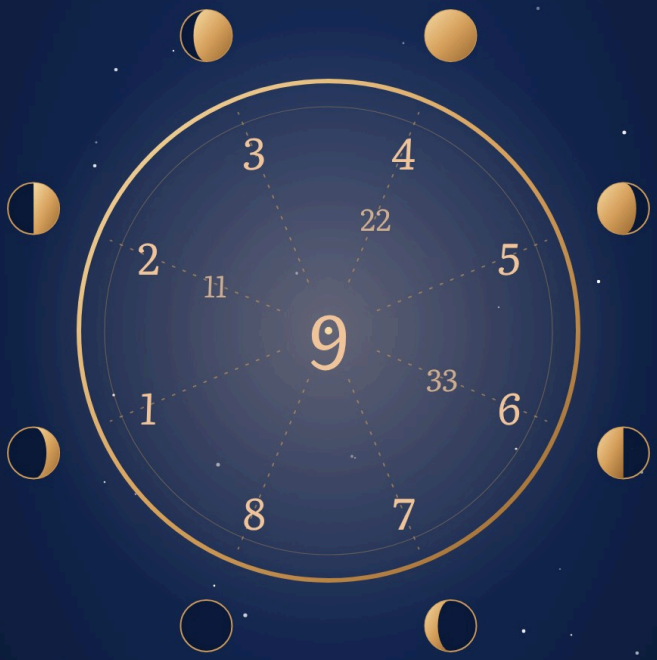
ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΤΟΥ «NEVER LOST»

Το πλήρωμα των αριθμών

Ο ίδιος κύκλος, δώδεκα τρόποι να τον χορέψεις

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΓΩΝΗΣ

Το πλήρωμα των αριθμών

Ο ίδιος κύκλος, δώδεκα τρόποι να τον χορέψεις

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΓΩΝΗΣ

© 2026 Δημήτριος Παγώνης. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή, διανομή ή αναδημοσίευση του βιβλίου, ολόκληρου ή τμήματός του, με οποιοδήποτε μέσο, χωρίς τη γραπτή άδεια του συγγραφέα. Επιτρέπονται σύντομα αποσπάσματα με αναφορά της πηγής.

Ηλεκτρονική έκδοση, 2026.
Από τον συγγραφέα του «Never Lost», του «Εν Πλω», του «Παιχνιδιού του κύκλου της ζωής», του «Σπόρου» και των «Μικρών βιβλίων της πλεύσης».

> **Σημείωση: βιβλίο αυτοβοήθειας**
>
> Η αριθμολογία δεν είναι επιστήμη και δεν προβλέπει το μέλλον. Σε αυτό το βιβλίο ο αριθμός χρησιμοποιείται ως καθρέφτης για σκέψη. Οι ιδέες σε αυτό το βιβλίο είναι για αυτοβοήθεια και προσωπική φροντίδα. Δεν είναι ιατρική συμβουλή, διάγνωση ή θεραπεία και δεν αντικαθιστούν τον γιατρό ή τον ψυχολόγο σου. Αν κάτι σε δυσκολεύει έντονα ή κρατά καιρό, μίλησε με έναν ειδικό. Ο συγγραφέας δεν φέρει ευθύνη για αποφάσεις που παίρνει ο αναγνώστης με βάση το περιεχόμενο του βιβλίου.

Οι ήρωες και οι ιστορίες του βιβλίου είναι φανταστικοί, σύνθετοι από πολλές ζωές. Κάθε ομοιότητα με πραγματικά πρόσωπα είναι συμπτωματική.

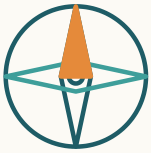
yourspiritualquest.com

Περιεχόμενα

	Εκεί που δεν υπάρχει απάντηση	5
1	Ο Πρωτοπόρος	11
2	Ο Διπλωμάτης	18
3	Ο Δημιουργός	25
4	Ο Αρχιτέκτονας	32
5	Ο Εξερευνητής	39
6	Ο Θεραπευτής	46
7	Ο Αναζητητής	53
8	Ο Αρχηγός	60
9	Ο Ανθρωπιστής	67
11	Ο Οραματιστής	74
22	Ο Κύριος Αρχιτέκτονας	81
33	Ο Κύριος Δάσκαλος	88
	Πίσω στο ένα	95
	Παίξε με το όνομά σου	98

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Εκεί που δεν υπάρχει απάντηση

0.1 Ο άδειος κύκλος

Στην Ερμούπολη της Σύρου, σε μια ξύλινη βάρκα με δύο κατάρτια, ο καπετάν Στάθης κάνει το ίδιο πράγμα κάθε Δευτέρα πρωί, εδώ και τριάντα χρόνια. Πριν ανέβει το καινούργιο πλήρωμα, παίρνει μια κιμωλία και ζωγραφίζει στο κατάστρωμα έναν κύκλο. Έναν απλό, άδειο κύκλο.

Το πλήρωμα αλλάζει κάθε εβδομάδα. Έξι, επτά άνθρωποι που δεν γνωρίζονται, που ήρθαν να μάθουν ιστιοπλοΐα ή να ξεφύγουν για λίγο. Μια δασκάλα, ένας λογιστής, μια μαγείρισσα, ένα αγόρι που μόλις τελείωσε το σχολείο. Στέκονται γύρω από τον κύκλο και περιμένουν να τους εξηγήσει.

«Αυτό είναι το ταξίδι», λέει. «Δεν έχει ακόμα τίποτα μέσα».

Ο κύκλος του καπετάν Στάθη είναι το **μηδέν**. Και το μηδέν δεν είναι το τίποτα. Είναι το **πᾶν**: όλα όσα μπορεί να γίνουν, πριν γίνει τίποτα. Ο αέρας που δεν φύσηξε ακόμα, τα λιμάνια που δεν διαλέξαμε, οι κουβέντες που δεν ειπώθηκαν. Μια ιδέα χωρίς μορφή. Δεν τη βλέπεις. Αλλά σε στηρίζει, όπως η θάλασσα στηρίζει τη βάρκα πριν καν λυθεί από τον μόλο.

> *Το μηδέν δεν είναι το τίποτα. Είναι το πᾶν, πριν πάρει μορφή.*

0.2 Η πρώτη τελεία

Ύστερα ο καπετάνιος σκύβει και βάζει μια τελεία μέσα στον κύκλο. Μόνο μία.

«Κι αυτό», λέει, «είναι η πρώτη απόφαση. Πού πάμε σήμερα».

Η τελεία είναι το **ένα**. Οι αρχαίοι Έλληνες δεν το μετρούσαν καν στους αριθμούς. Για τους Πυθαγόρειους, το ένα ήταν η **μονάδα**: η αρχή από την οποία βγαίνουν όλοι οι αριθμοί, όχι ένας από αυτούς. Ο Ευκλείδης όρισε τον αριθμό ως «πλήθος από μονάδες», και τη μονάδα ως εκείνο χάρη στο οποίο κάθε πράγμα λέγεται «ένα».

Εκείνο που κάνει κάθε πράγμα ένα, το κάνει **ὅλον**: κάτι ολόκληρο, με όρια, με μορφή. Αν το μηδέν είναι η ιδέα, το ένα είναι η πρώτη σκέψη που της δίνει σχήμα. Η τελεία μέσα στον κύκλο.

Και εδώ είναι το μυστικό αυτού του βιβλίου: **δεν φτάνουμε στο πᾶν κατευθείαν.** Δεν βλέπουμε ποτέ την ιδέα γυμνή. Φτάνουμε σε αυτήν μέσα από το ὅλον. Από μια σκέψη, μια πράξη, μια μέρα στη θάλασσα, ανακαλύπτουμε σιγά σιγά την ιδέα που τις στηρίζει.

> *Μέσα από το ὅλον ανακαλύπτουμε το πᾶν. Μέσα από τη σκέψη, την ιδέα που τη στηρίζει.*

0.3 Ο Πρωτοπόρος

Τι γίνεται όμως εκεί όπου η σκέψη δεν βρίσκει απάντηση; Εκεί, λέει ο καπετάν Στάθης, «αρχίζει η φαντασία».

Η λέξη βγαίνει από το «φαίνω»: φέρνω στο φως. Ο Αριστοτέλης έγραψε ότι η ψυχή δεν σκέφτεται ποτέ χωρίς μια εικόνα. Όταν η σκέψη φτάνει στην άκρη αυτού που ξέρει, η φαντασία φτιάχνει μια εικόνα και τη ρίχνει μπροστά, σαν σχοινί προς τον μόλο. Από το ένα προς το μηδέν. Από αυτό που ξέρω, προς αυτό που με στηρίζει.

Υπάρχουν άνθρωποι που ζουν σε αυτή την άκρη. Βλέπουν το καΐκι πριν χτιστεί, το μαγαζί πριν ανοίξει, τον δρόμο πριν χαραχτεί. Σε αυτό το βιβλίο τους λέμε **Πρωτοπόρους**. Είναι ο αριθμός 1. Η θέση τους είναι η πρώτη του κύκλου, η πόρτα του: εκεί όπου κάθε γύρος αρχίζει με ένα ερώτημα.

0.4 Ίδια βήματα, άλλος χορός

Μέσα στη βδομάδα, ο καπετάν Στάθης βλέπει κάθε φορά το ίδιο θαύμα. Το ταξίδι είναι ίδιο για όλους: Σύρος, Τήνος, Μύκονος, πίσω. Ο ίδιος καιρός, τα ίδια λιμάνια, η ίδια πανσέληνος την Πέμπτη. Κι όμως, ο καθένας το ζει αλλιώς. Η δασκάλα ησυχάζει στη μέση της θάλασσας, ο λογιστής αγχώνεται. Ο ένας ανθίζει στην μπουνάτσα, ο άλλος στη φουρτούνα.

Στο «Παιχνίδι του κύκλου της ζωής» είδαμε ότι κάθε ιδέα κάνει τον ίδιο γύρο με το φεγγάρι, με τέσσερις ερωτήσεις: *Το αγαπώ; Μπορώ; Τι φοβάμαι; Κρατάω τον λόγο μου;* Το φεγγάρι δίνει το βήμα και τον ρυθμό, κοινά για όλους. Αυτό που αλλάζει είναι **πώς** χορεύει ο καθένας.

Ο αριθμός ζωής δείχνει ακριβώς αυτό: σε ποιο βήμα του κύκλου είσαι «σπίτι σου». Εκεί είναι η δύναμή σου, κι εκεί η παγίδα σου.

Στο «Παιχνίδι του κύκλου» και στον «Σπόρο» είδαμε ότι ο χαρακτήρας ισορροπεί όταν αυτό που αξίζεις ζυγίζει όσο αυτό που κάνεις. Κάθε αριθμός έχει έναν τρόπο να γέρνει αυτή η ζυγαριά. Ο Αριστοτέλης είχε ένα όνομα για κάθε πλευρά: «χαῦνος» είναι όποιος θεωρεί τον εαυτό του άξιο για περισσότερα απ' όσα κάνει, και «μικρόψυχος» όποιος θεωρεί τον εαυτό του άξιο για λιγότερα απ' όσα αξίζει. Σε κάθε κεφάλαιο θα βρεις τη ζυγαριά του αριθμού σου.

Οι θέσεις του πληρώματος στον κύκλο

1 και 2
Νέα σελήνη · «Το αγαπώ;» · το απροσδιόριστο. Το 1 είναι η πόρτα: το ίδιο το ερώτημα.

3 και 4
Το φεγγάρι μεγαλώνει · «Μπορώ;» · το προσδιορίσιμο.

5 και 6
Πανσέληνος · «Τι φοβάμαι;» · το προσδιορισμένο.

7 και 8
Το φεγγάρι λιγοστεύει · «Κρατάω τον λόγο μου;» · το ορισμένο.

9
Οι σκοτεινές νύχτες · «Ποιος είμαι, ό,τι κι αν γίνει;» · το προορισμένο.

11, 22, 33
Οι ίδιες θέσεις με το 2, το 4 και το 6, μία σπείρα βαθύτερα.

0.5 Βρες τον αριθμό σου

Ο αριθμός ζωής βγαίνει από την ημερομηνία γέννησής σου. Γράψε όλα τα ψηφία της και πρόσθεσέ τα. Αν βγει διψήφιος, πρόσθεσε ξανά τα ψηφία του, ώσπου να μείνει ένα. Μόνο αν σου βγει 11, 22 ή 33, σταμάτα εκεί: αυτοί είναι οι αριθμοί της βαθύτερης σπείρας.

Παράδειγμα: 12 Μαρτίου 1980 → 1 + 2 + 0 + 3 + 1 + 9 + 8 + 0 = 24 → 2 + 4 = **6**.

Άλλο παράδειγμα: 17 Φεβρουαρίου 1980 → 1 + 7 + 0 + 2 + 1 + 9 + 8 + 0 = 28 → 2 + 8 = 10 → 1 + 0 = **1**.

Πρόσεξε το δεύτερο. Το 10 είναι το ένα μαζί με το μηδέν: το ὅλον που κουβαλά μέσα του το πᾶν. Ο γύρος κλείνει και ξανανοίγει από την αρχή, ένα σκαλί ψηλότερα. Γι' αυτό το βιβλίο τελειώνει εκεί από όπου ξεκίνησε.

Αν δεν θέλεις να μετρήσεις, η εφαρμογή «Ο Ρυθμός σου» στο yourspiritualquest.com το κάνει για σένα.

0.6 Τι δεν είναι αυτό το βιβλίο

Ας είμαστε τίμιοι από την πρώτη σελίδα. Η αριθμολογία δεν είναι επιστήμη. Κανένας αριθμός δεν ξέρει τι θα σου συμβεί την Τρίτη, ούτε ποιον θα παντρευτείς.

Ο αριθμός σου, σε αυτό το βιβλίο, είναι κάτι άλλο: είναι **το είδος, όχι η μοίρα.** Όπως το βελανίδι ξέρει ότι θα γίνει βελανιδιά, αλλά όχι ποια βελανιδιά, έτσι κι ο αριθμός σού δείχνει τι ξύλο σού έλαχε. Το καΐκι το χτίζεις εσύ.

Διάβασέ τον σαν καθρέφτη. Κράτα ό,τι σε αναγνωρίζει, άφησε ό,τι όχι. Κι αν κάποιο κεφάλαιο άλλου αριθμού σού μοιάζει περισσότερο, εμπιστέψου το κεφάλαιο, όχι το άθροισμα.

> *Ο αριθμός σου δεν είναι μοίρα. Είναι το ξύλο. Το καΐκι το χτίζεις εσύ.*

1

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΑ

Ο Πρωτοπόρος

1.1 Ο άνθρωπος στην πλώρη

Ο Άρης ήταν τριάντα τεσσάρων χρονών και είχε ήδη ανοίξει τρεις επιχειρήσεις. Μια εφαρμογή για ποδήλατα, ένα καφέ με βιβλία, ένα μαγαζί που νοίκιαζε ηλεκτρικά πατίνια. Καμία δεν είχε κλείσει με πτώχευση. Απλώς, κάποια στιγμή, τον είχαν βαρεθεί, κι εκείνος είχε ήδη αρχίσει την επόμενη.

Στη βάρκα του καπετάν Στάθη διάλεξε από την πρώτη ώρα μια θέση: την πλώρη. Καθόταν εκεί, με τα πόδια να κρέμονται πάνω από το νερό, και ήταν πάντα ο πρώτος που έβλεπε κάτι. Ένα δελφίνι, μια σημαδούρα, ένα ξωκλήσι πάνω σε έναν βράχο.

«Γιατί δεν πάμε από εκεί;» ρωτούσε κάθε τόσο, δείχνοντας ένα ακρωτήρι που δεν ήταν στο σχέδιο.

Ο καπετάνιος γελούσε. «Γιατί αύριο θα θέλεις να πάμε από αλλού».

1.2 Ποιος είναι ο Πρωτοπόρος

Ο αριθμός 1 είναι ο άνθρωπος της αρχής. Εκεί που οι άλλοι βλέπουν ένα άδειο οικόπεδο, εκείνος βλέπει το σπίτι. Εκεί που οι άλλοι βλέπουν θάλασσα, εκείνος βλέπει τον δρόμο.

Στην εισαγωγή είπαμε ότι το 1 είναι το ὅλον: η πρώτη τελεία μέσα στον άδειο κύκλο, η πρώτη σκέψη που δίνει μορφή σε μια ιδέα. Ο Πρωτοπόρος ζει ακριβώς εκεί. Αγαπά το ερώτημα περισσότερο από την απάντηση. Και όπου δεν υπάρχει απάντηση, φέρνει τη φαντασία του.

Σε ένα πλήρωμα είναι ο σκοπός της πλώρης: αυτός που κοιτάζει μπροστά. Χωρίς αυτόν, το καΐκι θα έκανε πάντα τα ίδια ταξίδια.

> *Ο Πρωτοπόρος βλέπει το καΐκι πριν χτιστεί.*

1.3 Το σπίτι σου στον κύκλο: η πόρτα

Κάθε γύρος του κύκλου αρχίζει στη νέα σελήνη, με την ερώτηση **«Το αγαπώ;»**. Για τους περισσότερους, αυτή η ερώτηση είναι ένα πέρασμα. Για τον 1 είναι το σπίτι του.

Στη νέα σελήνη τίποτα δεν έχει ακόμα μορφή. Είναι το απροσδιόριστο: όλα είναι δυνατά, τίποτα δεν έχει κριθεί. Ο 1 ανθίζει σε αυτό το σκοτάδι. Νιώθει την ιδέα πριν τη δει, και την ερωτεύεται.

Εδώ είναι και η δύναμή του και η παγίδα του. Γιατί η νέα σελήνη δεν κρατά πολύ. Μετά έρχεται το «Μπορώ;», που θέλει μέτρημα και υπομονή. Έρχεται η πανσέληνος με τους φόβους της. Κι έρχεται το «Κρατάω τον λόγο μου;», που θέλει να τελειώσεις αυτό που άρχισες. Ο 1 κινδυνεύει να ζει μόνο στην πόρτα του κύκλου, και να μην μπαίνει ποτέ μέσα.

1.4 Η Τετάρτη του Άρη

Την Τετάρτη, στη Μύκονο, ο Άρης ανακοίνωσε στο πρωινό ότι θα έφευγε. Είχε βρει ένα καραβάκι που πήγαινε στη Δήλο και ήθελε να δει τον ναό του Απόλλωνα. «Θα σας βρω την Παρασκευή στη Σύρο», είπε.

Ο καπετάν Στάθης δεν του είπε όχι. Έβγαλε μόνο από την τσέπη του την κιμωλία και του την έδωσε. «Πριν φύγεις», είπε, «ζωγράφισέ μου πού είναι το τέλος αυτού του ταξιδιού».

Ο Άρης κοίταξε τον κύκλο στο κατάστρωμα, που είχε αρχίσει να ξεθωριάζει. Είχε δει την αρχή του. Δεν είχε σκεφτεί ποτέ πού κλείνει.

Έμεινε.

1.5 Οι τέσσερις φάσεις του 1

Πώς χορεύει ο 1 τον κύκλο

Νέα σελήνη · «Το αγαπώ;»
Αγαπά τις αρχές, τις ιδέες, τα ανοιχτά πανιά. Η παγίδα: ερωτεύεται μόνο την αρχή. Ο δρόμος: να αγαπήσει και το δεύτερο βήμα.

Το φεγγάρι μεγαλώνει · «Μπορώ;»
Μπορεί να ανοίγει δρόμους που κανείς δεν είχε δει. Η παγίδα: η αδημονία, το «θα το κάνω μόνος μου, πιο γρήγορα». Ο δρόμος: να εμπιστευτεί ένα πλήρωμα.

Πανσέληνος · «Τι φοβάμαι;»
Φοβάται να γίνει συνηθισμένος, να ακολουθεί αντί να ανοίγει. Ο δρόμος: να μάθει ότι η φαντασία χρειάζεται ρίζες, και ότι ο ακόλουθος σήμερα μπορεί να είναι πρωτοπόρος αύριο.

Το φεγγάρι λιγοστεύει · «Κρατάω τον λόγο μου;»
Θέλει να αφήσει πίσω του δρόμους που μένουν. Η παγίδα: φεύγει πριν από το τέλος, γιατί τον έχει ήδη καλέσει μια καινούργια αρχή. Ο δρόμος: να τελειώσει ένα πράγμα. Μόνο ένα.

1.6 Η ζυγαριά του 1

Ο 1 γέρνει προς την **αξία**. Ξέρει τι αξίζει η ιδέα του, πολύ πριν τη χτίσει. Τη βλέπει τόσο καθαρά, που του φαίνεται σχεδόν έτοιμη. Ο Αριστοτέλης θα έλεγε ότι κινδυνεύει να γίνει «χαῦνος»: να θεωρεί τον εαυτό του άξιο για περισσότερα απ'

όσα έχει κάνει. Όχι από αλαζονεία, αλλά από φαντασία. Βλέπει τόσο καλά το καΐκι, που ξεχνά ότι δεν έχει ακόμα καρίνα.

Η ισορροπία για τον 1 δεν είναι να ονειρεύεται λιγότερο. Είναι να βάζει κάτω από κάθε όνειρο μια πράξη που να του μοιάζει. Ένα σχέδιο που τυπώνεται. Ένα τηλεφώνημα. Ένα πρώτο μαδέρι.

> *Ο Πρωτοπόρος ανοίγει τον δρόμο. Μα δρόμος γίνεται μόνο όταν τον περπατήσεις ως το τέλος.*

1.7 Στο πλήρωμα

Δίπλα του, στην ίδια νέα σελήνη, στέκεται ο **2**, ο Διπλωμάτης. Ο 1 φέρνει την ιδέα, ο 2 φέρνει τους ανθρώπους. Χωρίς τον 2, ο 1 μένει μόνος στην πλώρη. Χωρίς τον 1, ο 2 δεν έχει πού να πάει.

Απέναντί του στον κύκλο στέκεται ο **5**, ο Εξερευνητής. Κι οι δύο αγαπούν το καινούργιο, αλλά αλλιώς. Ο 1 θέλει να ανοίξει έναν δρόμο, ο 5 θέλει να περπατήσει όλους τους δρόμους. Ο 5 μαθαίνει από τον 1 την κατεύθυνση. Ο 1 μαθαίνει από τον 5 να ζει το ταξίδι, όχι μόνο να το ξεκινά.

1.8 Η Παρασκευή του Άρη

Την Παρασκευή, μπαίνοντας στο λιμάνι της Ερμούπολης, ο καπετάν Στάθης έδωσε το τιμόνι στον Άρη. «Η αρχή ήταν δική σου όλη τη βδομάδα», του είπε. «Το τέλος είναι επίσης δικό σου».

Ο Άρης έκανε τη μανούβρα αργά, με τα χέρια να του ιδρώνουν. Δύο φορές χρειάστηκε να ξαναπροσπαθήσει. Την τρίτη, η βάρκα ακούμπησε απαλά στον μόλο, και η Ιουλία από την πρύμνη πέταξε το σχοινί.

Έμεινε για λίγο ακίνητος στο τιμόνι. «Ξέρετε», είπε, «είναι η πρώτη φορά που φέρνω κάτι στο τέλος του».

Ο καπετάνιος έσβησε τον κύκλο με το παπούτσι του. «Και τώρα», είπε, «μπορείς να ξεκινήσεις το επόμενο».

Στο τετράδιό σου

1 Γράψε όλες τις «αρχές» των τελευταίων πέντε χρόνων: ιδέες, σχέδια, επιχειρήσεις, χόμπι. Δίπλα σε καθεμία, πού σταμάτησε.

2 Ποια από αυτές αγαπάς ακόμα; Ποιο είναι το επόμενο, μικρό βήμα της, όχι το πρώτο;

3 Γράψε πότε θα φέρεις ένα πράγμα στο τέλος του. Ημερομηνία και ώρα.

Ο Πρωτοπόρος ανοίγει τον δρόμο. Μα δρόμος γίνεται μόνο όταν τον περπατήσεις ως το τέλος.

2

ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΥΟ

Ο Διπλωμάτης

2.1 Η Μυρτώ συμφωνεί

Η Μυρτώ ήταν είκοσι εννιά χρονών και μεταφράστρια. Περνούσε τις μέρες της ανάμεσα σε δύο γλώσσες, βρίσκοντας τη λέξη που θα έλεγε στη μία ό,τι ακριβώς έλεγε η άλλη. Ήταν πολύ καλή σε αυτό. Ήταν καλή και με τους ανθρώπους με τον ίδιο τρόπο: έβρισκε πάντα τη λέξη που θα τους έφερνε κοντά.

Από την πρώτη μέρα στη βάρκα, όλοι την αγάπησαν. Όταν ο Τάσος ήθελε να πάνε νότια και η Ελπίδα βόρεια, η Μυρτώ βρήκε μια διαδρομή που άρεσε και στους δύο. Όταν κάποιος γκρίνιαζε, εκείνη τον άκουγε. Όταν κάποιος έλεγε ένα αστείο, εκείνη γελούσε πρώτη.

Ο καπετάν Στάθης την παρακολουθούσε. Μια φορά τη ρώτησε τι θέλει να φάνε το βράδυ.

«Ό,τι θέλουν οι άλλοι», είπε η Μυρτώ.

2.2 Ποιος είναι ο Διπλωμάτης

Ο αριθμός 2 είναι ο άνθρωπος της γέφυρας. Εκεί που ο 1 βάζει την πρώτη τελεία μέσα στον κύκλο, ο 2 βάζει τη δεύτερη, και ανάμεσά τους τραβά μια γραμμή. Είναι η πρώτη σχέση. Οι Πυθαγόρειοι έλεγαν ότι ο πρώτος αληθινός αριθμός είναι το δύο, γιατί μόνο με δύο υπάρχει «μαζί».

Ο 2 νιώθει τους άλλους πριν τους ακούσει. Καταλαβαίνει από τον τρόπο που κάθεται κάποιος αν είναι θυμωμένος. Ξέρει πότε να μιλήσει και πότε να σωπάσει. Σε ένα πλήρωμα, είναι αυτός που κρατά τα σχοινιά στο δέσιμο: ενώνει τη βάρκα με τον μόλο, τους ανθρώπους μεταξύ τους.

> *Ο 2 ακούει αυτό που δεν ειπώθηκε ακόμα.*

2.3 Το σπίτι σου στον κύκλο: η νέα σελήνη

Ο 2 μένει κι αυτός στη νέα σελήνη, στο **«Το αγαπώ;»**, όπως ο 1. Αλλά ο 1 είναι η ερώτηση, και ο 2 είναι η πρώτη απάντηση. Η πρώτη απάντηση στο «το αγαπώ;» δεν είναι ποτέ σκέψη. Είναι αίσθημα. Ένα σφίξιμο, μια ζεστασιά, μια έλξη.

Στο απροσδιόριστο της νέας σελήνης ο 2 είναι σπίτι του, γιατί ζει από αισθήματα. Εκεί όμως είναι και η παγίδα του. Νιώθει τόσο καλά τι αγαπούν οι άλλοι, που ξεχνά να ρωτήσει τι αγαπά ο ίδιος. Και η ερώτηση της νέας σελήνης μένει χωρίς δική του απάντηση.

2.4 Μύκονος ή Ρήνεια;

Την Πέμπτη, ο Τάσος και η Ελπίδα μάλωσαν στα σοβαρά. Εκείνος ήθελε να μείνουν μια νύχτα ακόμα στη Μύκονο,

εκείνη να φύγουν αμέσως για τη Ρήνεια. Κοίταξαν και οι δύο τη Μυρτώ.

Η Μυρτώ είπε στον Τάσο ότι έχει δίκιο. Ύστερα είπε στην Ελπίδα ότι κι εκείνη έχει δίκιο. Και ύστερα κατέβηκε στην καμπίνα της, με την καρδιά της να χτυπά σαν να είχε τρέξει.

Ο καπετάνιος χτύπησε την πόρτα. «Εσύ», τη ρώτησε, «πού θέλεις να πάμε;»

Η Μυρτώ άνοιξε το στόμα της και δεν βγήκε τίποτα. Δεν ήξερε. Δεν είχε ρωτήσει ποτέ τον εαυτό της, όλη τη βδομάδα. Ίσως όλη της τη ζωή.

2.5 Οι τέσσερις φάσεις του 2

Πώς χορεύει ο 2 τον κύκλο

Νέα σελήνη · «Το αγαπώ;»
Αγαπά να χτίζει γέφυρες. Η βαθύτερη ανάγκη του είναι η σύνδεση, αλλά φοβάται ότι αν ακουστεί πραγματικά, θα χαθεί μέσα στον άλλον. Ο δρόμος: η αληθινή ακρόαση που δεν ακυρώνει τον εαυτό του.

Το φεγγάρι μεγαλώνει · «Μπορώ;»
Μπορεί να βρίσκει ισορροπία μέσα από τη συνεργασία. Η παγίδα: ή εμπιστεύεται απόλυτα ή αμφιβάλλει για όλα. Ο δρόμος: η διαίσθηση που λέει «αυτό είναι σωστό», χωρίς απόδειξη.

Πανσέληνος · «Τι φοβάμαι;»
Φοβάται την εγκατάλειψη. Ο δρόμος: να μάθει ότι η ευαισθησία είναι δύναμη, και ότι αξίζει αγάπη χωρίς να την κερδίζει.

Το φεγγάρι λιγοστεύει · «Κρατάω τον λόγο μου;»
Κρατά τον λόγο του στους άλλους. Η παγίδα: τους φροντίζει τόσο, που ξεχνά τα δικά του όρια. Ο δρόμος: η φροντίδα που αρχίζει από τον εαυτό του.

2.6 Η ζυγαριά του 2

Ο 2 γέρνει προς την **πράξη για τους άλλους**. Δίνει, συμφωνεί, γεφυρώνει, και θεωρεί τον εαυτό του άξιο για λιγότερα απ' όσα δίνει. Ο Αριστοτέλης θα τον έλεγε «μικρόψυχο»: όχι μικρό στην ψυχή, αλλά άνθρωπο που μετρά τον εαυτό του πιο φτηνά απ' όσο αξίζει.

Η ισορροπία για τον 2 δεν είναι να πάψει να ακούει. Είναι να ακούσει και τη δική του φωνή ανάμεσα στις άλλες. Μια γέφυρα χρειάζεται δύο όχθες. Αν η μία όχθη είναι ο εαυτός σου, πρέπει κι αυτή να στέκει.

> *Μια γέφυρα χρειάζεται δύο όχθες. Η μία είσαι εσύ.*

2.7 Στο πλήρωμα

Στην ίδια νέα σελήνη στέκεται ο **1**, ο Πρωτοπόρος. Ο 1 έχει την ιδέα, ο 2 φέρνει τους ανθρώπους κοντά της. Ο 2 μαθαίνει από τον 1 το θάρρος να πει «εγώ θέλω».

Απέναντί του στον κύκλο στέκεται ο **6**, ο Θεραπευτής. Είναι σαν καθρέφτης: κι οι δύο φροντίζουν. Ο 2 φροντίζει με το να ακούει, ο 6 με το να κάνει. Ο 6 μαθαίνει από τον 2 να κάθεται απλώς δίπλα σε κάποιον. Ο 2 μαθαίνει από τον 6 ότι κι η φροντίδα θέλει χέρια.

Και στη βαθύτερη σπείρα του 2 στέκεται ο **11**, ο Οραματιστής: η ίδια ευαισθησία, ένα σκαλί ψηλότερα, που δεν νιώθει μόνο τους ανθρώπους αλλά και τον καιρό που έρχεται.

2.8 Η Ρήνεια

Η Μυρτώ βγήκε στο κατάστρωμα. Κάθισε μια στιγμή, έκλεισε τα μάτια και ρώτησε τον εαυτό της κάτι που δεν είχε ρωτήσει ποτέ: «Αν δεν υπήρχε κανείς άλλος, πού θα ήθελα να είμαι απόψε;»

Η απάντηση ήρθε αμέσως, σαν να περίμενε χρόνια. «Σε μια άδεια παραλία», είπε δυνατά. «Να κολυμπήσω με το φεγγάρι».

Ο Τάσος και η Ελπίδα την κοίταξαν. Ύστερα ο Τάσος σήκωσε τους ώμους. «Ρήνεια, λοιπόν».

Εκείνο το βράδυ, στον όρμο της Ρήνειας, κολύμπησαν όλοι στην πανσέληνο. Ήταν, είπαν αργότερα, η καλύτερη νύχτα της βδομάδας. Και την είχε διαλέξει η Μυρτώ.

Στο τετράδιό σου

1 Γράψε τρεις φορές αυτή την εβδομάδα που είπες «ό,τι θέλετε εσείς». Τι ήθελες εσύ, εκείνη τη στιγμή;

2 Συμπλήρωσε: «Αν πω αυτό που θέλω, φοβάμαι ότι…»

3 Αύριο, σε μία μικρή απόφαση, πες πρώτος τι προτιμάς. Γράψε μετά τι έγινε.

Μια γέφυρα χρειάζεται δύο όχθες. Η μία είσαι εσύ.

3

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΡΙΑ

Ο Δημιουργός

3.1 Η κιθάρα στο κατάστρωμα

Ο Λευτέρης ήταν σαράντα ενός χρονών, γραφίστας τη μέρα και κιθαρίστας σε ένα μπαρ του Ψυρρή τα Σάββατα. Ανέβηκε στη βάρκα με ένα σακίδιο, μια θήκη κιθάρας και ένα αστείο για τον καπετάνιο πριν καν του πει το όνομά του.

Από εκεί και πέρα, η βάρκα δεν ησύχασε ποτέ. Ο Λευτέρης έπαιζε το απόγευμα στην πρύμνη, έλεγε ιστορίες στο τραπέζι, ζωγράφιζε καρικατούρες του πληρώματος στις χαρτοπετσέτες. Όταν η βάρκα μπατάρισε στο πρώτο μελτέμι, εκείνος ήταν που έκανε όλους να γελάσουν. Μέχρι την Τρίτη, όλοι τον αγαπούσαν.

Ο καπετάν Στάθης τον αγαπούσε κι αυτός. Είχε προσέξει όμως κάτι: κάθε φορά που η κουβέντα πήγαινε λίγο πιο βαθιά, ο Λευτέρης έβρισκε ένα αστείο.

3.2 Ποιος είναι ο Δημιουργός

Ο αριθμός 3 είναι ο άνθρωπος της έκφρασης. Εκεί που ο 1 βάζει μια τελεία και ο 2 τραβά μια γραμμή, ο 3 φτιάχνει το πρώτο σχήμα: το τρίγωνο. Η ιδέα, που ως τώρα ήταν αίσθημα, παίρνει για πρώτη φορά μορφή που τη βλέπουν κι οι άλλοι. Ένα τραγούδι, μια εικόνα, μια ιστορία.

Ο 3 φέρνει χαρά όπου πάει. Έχει τον τρόπο να κάνει το δύσκολο να φαίνεται ελαφρύ. Σε ένα πλήρωμα, είναι αυτός που κρατά το κέφι ζωντανό: η κιθάρα στο κατάστρωμα, η ιστορία στο σούρουπο, το γέλιο που σε βγάζει από τη ναυτία.

> *Ο 3 δίνει στην ιδέα το πρώτο της σχήμα.*

3.3 Το σπίτι σου στον κύκλο: το φεγγάρι μεγαλώνει

Ο 3 είναι σπίτι του εκεί όπου το φεγγάρι αρχίζει να μεγαλώνει, και ο κύκλος ρωτά: **«Μπορώ;»** Είναι το προσδιορίσιμο: η ιδέα δεν είναι πια μόνο αίσθημα, αλλά δεν είναι ακόμα έργο. Μπορείς να τη μετρήσεις, να τη δοκιμάσεις, να τη ζωγραφίσεις.

Ο 3 απαντά στο «Μπορώ;» με τα χέρια του. Φτιάχνει ένα πρώτο σκίτσο, μια πρώτη μελωδία, και λέει «να, έτσι». Αυτή είναι η δύναμή του. Η παγίδα του είναι ότι ξεκινά δέκα σκίτσα και δεν τελειώνει κανένα. Η φαντασία του πετά τόσο ψηλά, που δεν προλαβαίνει να προσγειωθεί.

3.4 Η ερώτηση της Ευγενίας

Την Πέμπτη το βράδυ, στο λιμάνι της Τήνου, κάθονταν όλοι στο κατάστρωμα. Η Ευγενία, μια ήσυχη συνταξιούχος

δασκάλα, ρώτησε τον Λευτέρη αν έχει παιδιά.

«Μία κόρη», είπε εκείνος. «Δεκατεσσάρων. Μένει με τη μητέρα της». Και αμέσως: «Ευτυχώς, γιατί θα την είχα μάθει να παίζει μόνο μπλουζ».

Γέλασαν όλοι. Η Ευγενία όχι. «Πότε την είδες τελευταία φορά;» ρώτησε.

Ο Λευτέρης άνοιξε το στόμα του για να πει ένα ακόμα αστείο, και δεν βρήκε κανένα. Σηκώθηκε και πήγε στην πλώρη. Ο καπετάν Στάθης τον βρήκε εκεί, με την κιθάρα στα γόνατα, χωρίς να παίζει.

«Τρεις μήνες», είπε ο Λευτέρης. «Δεν ξέρω τι να της πω».

Ο καπετάνιος κάθισε δίπλα του. «Μην της πεις τίποτα», είπε. «Τραγούδησέ το».

3.5 Οι τέσσερις φάσεις του 3

Πώς χορεύει ο 3 τον κύκλο

Νέα σελήνη · «Το αγαπώ;»
Αγαπά να εκφράζεται, με λόγια, με εικόνες, με παρουσία. Η παγίδα: η έκφραση γίνεται μάσκα, για να μη φανεί ο πόνος. Ο δρόμος: η δημιουργία που γεννιέται από την αλήθεια, όχι από την εντύπωση.

Το φεγγάρι μεγαλώνει · «Μπορώ;»
Μπορεί να κάνει τις ιδέες πραγματικότητα. Η παγίδα: η φαντασία που πετά ψηλά και η διασπορά που δεν τελειώνει τίποτα. Ο δρόμος: η πειθαρχία που δεν σκοτώνει τη χαρά.

Πανσέληνος · «Τι φοβάμαι;»
Φοβάται να χάσει τον σκοπό του, να μη χρειάζεται πια το χαμόγελό του. Ο δρόμος: να δεχτεί ότι δεν χρειάζεται να είναι πάντα χαρούμενος, και να αφήσει τη λύπη να γίνει τέχνη.

Το φεγγάρι λιγοστεύει · «Κρατάω τον λόγο μου;»
Θέλει να δείξει ότι η ομορφιά έχει ουσία. Η παγίδα: χρησιμοποιεί το χιούμορ για να αποφύγει τη βαθύτερη κουβέντα. Ο δρόμος: η ειλικρίνεια που δεν χρειάζεται στολίδια.

3.6 Η ζυγαριά του 3

Ο 3 γέρνει προς την **αξία**: το ταλέντο του είναι μεγαλύτερο από όσα έχει τελειώσει. Έχει δέκα τραγούδια στη μέση και κανένα στον δίσκο. Ο κίνδυνος, όπως για τον 1, είναι ο «χαῦνος» του

Αριστοτέλη: να δείχνει περισσότερα απ' όσα έχει χτίσει. Η μπογιά λάμπει, αλλά οι αρμοί δεν έχουν καλαφατιστεί.

Η ισορροπία για τον 3 δεν είναι να πάψει να παίζει. Είναι να τελειώσει ένα τραγούδι. Και, πιο δύσκολο, να γράψει ένα για κάτι που πονά.

> *Το αστείο σε βγάζει από τη φουρτούνα. Το τραγούδι σε περνά από μέσα της.*

3.7 Στο πλήρωμα

Δίπλα του, στο ίδιο φεγγάρι που μεγαλώνει, στέκεται ο **4**, ο Αρχιτέκτονας. Ο 3 φέρνει τη χαρά, ο 4 φέρνει το σχέδιο. Ο 4 μαθαίνει από τον 3 να γελά με τα λάθη του. Ο 3 μαθαίνει από τον 4 να τελειώνει.

Απέναντί του στον κύκλο στέκεται ο **7**, ο Αναζητητής. Ο 3 μιλά, ο 7 σωπαίνει. Ο 3 κοιτάζει τους ανθρώπους, ο 7 τα άστρα. Όταν συναντιούνται, ο 7 μαθαίνει να μοιράζεται αυτό που βρήκε, και ο 3 μαθαίνει κάτι πολύτιμο: ότι η σιωπή μπορεί να είναι κι αυτή τραγούδι.

3.8 Το τραγούδι της Τήνου

Την Παρασκευή, στον δρόμο για τη Σύρο, ο Λευτέρης δεν είπε ούτε ένα αστείο. Καθόταν στην πρύμνη με ένα τετράδιο και την κιθάρα, και έσβηνε, και ξανάγραφε.

Όταν φάνηκε η Ερμούπολη, τους μάζεψε όλους. «Είναι για την κόρη μου», είπε. «Δεν είναι αστείο. Συγγνώμη».

Το τραγούδι ήταν απλό. Μιλούσε για έναν πατέρα που μαθαίνει ακόρντα σε ένα παιδί από το τηλέφωνο. Στο τέλος, η Ευγενία σκούπιζε τα μάτια της. Ο Λευτέρης την κοίταξε και, για

πρώτη φορά όλη τη βδομάδα, δεν προσπάθησε να την κάνει να γελάσει.

Το βράδυ, από το λιμάνι, έστειλε το τραγούδι στην κόρη του. Η απάντηση ήρθε σε δέκα λεπτά: «Μπαμπά, μου το μαθαίνεις;»

Στο τετράδιό σου

1 Ποιο είναι το αγαπημένο σου «αστείο-ασπίδα»; Πότε το λες, και τι κρύβει;

2 Γράψε όλα τα πράγματα που άρχισες να φτιάχνεις και δεν τελείωσες. Κύκλωσε ένα.

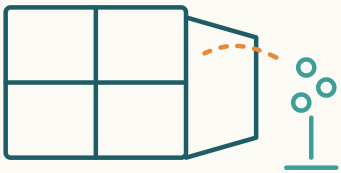
3 Γράψε, ζωγράφισε ή τραγούδησε κάτι για κάτι που πονά. Δεν χρειάζεται να το δει κανείς.

Το αστείο σε βγάζει από τη φουρτούνα. Το τραγούδι σε περνά από μέσα της.

4

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΣΣΕΡΑ

Ο Αρχιτέκτονας

4.1 Το πρόγραμμα του Μπάμπη

Ο Μπάμπης ήταν πενήντα δύο χρονών, πολιτικός μηχανικός από τη Θεσσαλονίκη. Ήρθε στη Σύρο με έναν φάκελο. Μέσα είχε εκτυπωμένους χάρτες, την πρόγνωση του καιρού για επτά μέρες, μια λίστα με ό,τι έπρεπε να έχει μαζί του και ένα πρόγραμμα: ποια ώρα θα έφευγαν από κάθε λιμάνι, πόσα μίλια, πού θα έτρωγαν.

Ο καπετάν Στάθης κοίταξε το πρόγραμμα και του άρεσε. Ήταν καλό πρόγραμμα. Ήταν καλύτερο από το δικό του.

Μέσα στη βδομάδα, ο Μπάμπης έλεγχε κάθε κόμπο δύο φορές. Ξυπνούσε πρώτος, κοιτούσε τον ουρανό, έγραφε στο τετράδιο την ένταση του αέρα. Όταν η βάρκα έφευγε με δέκα λεπτά καθυστέρηση, το σαγόνι του σφιγγόταν.

4.2 Ποιος είναι ο Αρχιτέκτονας

Ο αριθμός 4 είναι ο άνθρωπος που χτίζει πράγματα που κρατούν. Εκεί που ο 3 φτιάχνει το πρώτο σχήμα, ο 4 του δίνει θεμέλια. Το τετράγωνο, οι τέσσερις γωνίες ενός σπιτιού, οι τέσσερις εποχές. Ό,τι πιάνει ο 4, το κάνει σταθερό.

Μπορείς να του εμπιστευτείς τα κλειδιά σου, το παιδί σου, το λογιστήριο της εταιρείας. Θα είναι εκεί την ώρα που είπε, με ό,τι είπε. Σε ένα πλήρωμα, είναι αυτός που ξέρει πού είναι το κάθε τι, που έχει ελέγξει τη σεντίνα και τα σωσίβια, που κοιμάται τελευταίος γιατί περνά από όλους τους κάβους.

> *Ό,τι πιάνει ο 4, κρατάει.*

4.3 Το σπίτι σου στον κύκλο: το φεγγάρι μεγαλώνει

Ο 4 μένει κι αυτός στο φεγγάρι που μεγαλώνει, στο **«Μπορώ;»**, αλλά στο δεύτερο μισό του. Ο 3 απαντά στο «μπορώ;» με ένα σκίτσο. Ο 4 απαντά με ένα σχέδιο: μετρημένο, κοστολογημένο, με ημερομηνίες.

Είναι σπίτι του στο προσδιορίσιμο, γιατί εκεί όλα μετριούνται. Αυτή είναι η δύναμή του. Η παγίδα του είναι ότι, αφού όλα μετριούνται, νομίζει ότι όλα ελέγχονται. Και ο κύκλος δεν σταματά στο «Μπορώ;». Μετά έρχεται η πανσέληνος, και η πανσέληνος δεν διαβάζει προγράμματα.

4.4 Η Τετάρτη χωρίς πρόγραμμα

Την Τετάρτη το πρωί, το μελτέμι γύρισε. Η πρόγνωση έλεγε τέσσερα μποφόρ. Η θάλασσα έλεγε επτά. Ο καπετάν Στάθης

ανακοίνωσε ότι δεν θα πήγαιναν στη Μύκονο. Θα έμεναν σε έναν απάνεμο όρμο της Τήνου, χωρίς ταβέρνα, χωρίς λιμάνι.

Ο Μπάμπης άνοιξε τον φάκελο, ξανάκλεισε τον φάκελο, και είπε με σφιγμένα δόντια: «Το είχα κανονίσει».

Όλο το πρωί κάθισε μόνος στην πρύμνη. Το μεσημέρι ο καπετάνιος του έφερε έναν καφέ. «Θέλω να σου ζητήσω μια χάρη», είπε. «Αύριο θα κάνει το πρόγραμμα κάποιος άλλος. Κι εσύ θα κάνεις ό,τι σου πει».

«Γιατί;» ρώτησε ο Μπάμπης.

«Γιατί είσαι κουρασμένος», είπε ο καπετάνιος. «Και δεν το έχεις καταλάβει».

4.5 Οι τέσσερις φάσεις του 4

Πώς χορεύει ο 4 τον κύκλο

Νέα σελήνη · «Το αγαπώ;»
Αγαπά να χτίζει πράγματα που διαρκούν. Η παγίδα: η ανάγκη για τάξη γίνεται φόβος για κάθε αλλαγή. Ο δρόμος: η δομή που αφήνει χώρο και για το απρόβλεπτο.

Το φεγγάρι μεγαλώνει · «Μπορώ;»
Μπορεί να κάνει τα όνειρα σχέδια. Η παγίδα: η τελειομανία παλεύει με την πρακτική. Ο δρόμος: η δεξιότητα που δέχεται την ατέλεια.

Πανσέληνος · «Τι φοβάμαι;»
Φοβάται να χάσει την ταυτότητά του, να μην είναι πια «αυτός που τα κρατά όλα». Ο δρόμος: να μάθει ότι το να ζητά βοήθεια είναι δύναμη, και ότι δεν χρειάζεται να τα κρατά όλα μόνος του.

Το φεγγάρι λιγοστεύει · «Κρατάω τον λόγο μου;»
Ξέρει ότι η αξιοπιστία είναι μορφή αγάπης. Η παγίδα: δουλεύει τόσο σκληρά, που ξεχνά να ζει. Ο δρόμος: η τιμιότητα που ισχύει και για τον εαυτό του.

4.6 Η ζυγαριά του 4

Ο 4 γέρνει προς την **πράξη**. Κάνει, φτιάχνει, ελέγχει, πολύ περισσότερο απ' όσο νιώθει ότι δικαιούται να ξεκουραστεί. Η αξία του, νομίζει, είναι όσα κρατά. Αν αφήσει κάτι, φοβάται ότι θα πάψει να αξίζει. Είναι ο καραβομαραγκός που καλαφατίζει χωρίς τέλος, και δεν αφήνει το καΐκι να πέσει στη θάλασσα γιατί «δεν είναι ακόμα έτοιμο».

Η ισορροπία για τον 4 δεν είναι να πάψει να χτίζει. Είναι να πιστέψει ότι αξίζει και τις ώρες που δεν χτίζει. Μια δομή που δεν σε αφήνει ποτέ να ξεκουραστείς δεν είναι σπίτι. Είναι φυλακή με καλά θεμέλια.

> *Ένα σπίτι που δεν σε αφήνει να ξεκουραστείς, δεν είναι σπίτι.*

4.7 Στο πλήρωμα

Δίπλα του, στο ίδιο φεγγάρι, στέκεται ο **3**, ο Δημιουργός. Ο 3 του θυμίζει ότι το σχέδιο υπάρχει για τη χαρά, όχι το ανάποδο. Ο 4 βοηθά τον 3 να τελειώσει.

Απέναντί του στον κύκλο στέκεται ο **8**, ο Αρχηγός. Κι οι δύο χτίζουν: ο 4 χτίζει δομές, ο 8 χτίζει δύναμη. Ο 4 μαθαίνει από τον 8 να παίρνει το τιμόνι όταν χρειάζεται. Ο 8 μαθαίνει από τον 4 την υπομονή των θεμελίων.

Και στη βαθύτερη σπείρα του 4 στέκεται ο **22**, ο Κύριος Αρχιτέκτονας: ο ίδιος χτίστης, ένα σκαλί ψηλότερα, που δεν χτίζει πια μόνο για τον εαυτό του αλλά για πολλούς.

4.8 Ο όρμος

Την Πέμπτη, το πρόγραμμα το έκανε η Δήμητρα, μια φοιτήτρια βιολογίας από την Πάτρα. Το πρόγραμμά της είχε δύο γραμμές: «Πρωί: βουτιά. Μετά: ό,τι προκύψει».

Ο Μπάμπης έμεινε στη βάρκα μέχρι τις έντεκα. Ύστερα, κάτι μέσα του υποχώρησε. Βούτηξε. Κολύμπησε ως τα βράχια, βρήκε μια σπηλιά, γύρισε με ένα κοχύλι στο χέρι σαν παιδί. Το μεσημέρι έφαγαν ψωμί με ντομάτα στην αμμουδιά. Δεν έκαναν τίποτα από όσα είχε σχεδιάσει.

Το βράδυ έγραψε στο τετράδιό του, εκεί όπου σημείωνε τα μποφόρ: «Σήμερα δεν έλεγξα τίποτα. Δεν χάλασε τίποτα». Και από κάτω, με μικρότερα γράμματα: «Να το ξανακάνω».

Στο τετράδιό σου

1 Γράψε όλα όσα «κρατάς» αυτή την περίοδο: δουλειές, ευθύνες, ανθρώπους. Ποιο θα μπορούσε να το κρατήσει για λίγο κάποιος άλλος;

2 Συμπλήρωσε: «Αν σταματήσω να τα ελέγχω όλα, φοβάμαι ότι…»

3 Βάλε στο πρόγραμμά σου μια μισή μέρα χωρίς πρόγραμμα. Γράψε πότε.

Ένα σπίτι που δεν σε αφήνει να ξεκουραστείς, δεν είναι σπίτι.

5

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΝΤΕ

Ο Εξερευνητής

5.1 Η Ναταλία βουτά πρώτη

Η Ναταλία ήταν τριάντα ενός χρονών και αεροσυνοδός. Είχε δει σαράντα χώρες και δεν είχε μείνει σε καμία πάνω από τέσσερις μέρες. Το διαμέρισμά της στην Αθήνα είχε ένα κρεβάτι, μια βαλίτσα πάντα μισοφτιαγμένη και κανένα φυτό, γιατί «θα ξεραινόταν».

Στη βάρκα ήταν η πρώτη που βουτούσε, σε κάθε όρμο, πριν καν πέσει η άγκυρα. Η πρώτη που ανέβαινε στο κατάρτι για να δει τη θέα. Η πρώτη που πρότεινε να πάνε σε ένα νησί που δεν ήταν στον χάρτη τους. Είχε ενέργεια για τρεις.

Ο καπετάν Στάθης την πήγαινε. Είχε όμως ακούσει την ερώτηση που έκανε στο τέλος κάθε μέρας: «Πού πάμε αύριο;» Ποτέ: «Τι έγινε σήμερα;»

5.2 Ποιος είναι ο Εξερευνητής

Ο αριθμός 5 είναι ο άνθρωπος των αισθήσεων. Πέντε δάχτυλα, πέντε αισθήσεις, τα δύο χέρια και τα δύο πόδια με το κεφάλι στη μέση. Ο 5 θέλει να τα δοκιμάσει όλα: κάθε γεύση, κάθε δρόμο, κάθε θάλασσα. Η ζωή, για εκείνον, είναι κάτι που το αγγίζεις.

Είναι γενναίος. Πηγαίνει εκεί που οι άλλοι φοβούνται, και τους φέρνει πίσω ιστορίες. Σε ένα πλήρωμα, είναι αυτός που βουτά πρώτος για να δει αν η άγκυρα έπιασε, που ανεβαίνει στο κατάρτι, που κάνει την ηρεμία να μη γίνεται βαρεμάρα.

> *Ο 5 δεν θέλει να του πουν πώς είναι η θάλασσα. Θέλει να βουτήξει.*

5.3 Το σπίτι σου στον κύκλο: η πανσέληνος

Ο 5 είναι σπίτι του στην **πανσέληνο**, εκεί όπου ο κύκλος ρωτά: **«Τι φοβάμαι;»** Μπορεί να ακούγεται παράξενο για τον πιο γενναίο του πληρώματος. Αλλά η πανσέληνος είναι η ώρα των συναισθημάτων, και κανείς δεν τα νιώθει πιο έντονα από τον 5. Χαρά, ενθουσιασμός, ανυπομονησία, όλα στο κόκκινο.

Και ο φόβος του; Δεν είναι ο φόβος του άγνωστου. Αυτό το αγαπά. Ο φόβος του 5 είναι το ανάποδο: να μείνει. Να δεθεί σε ένα λιμάνι, σε έναν άνθρωπο, σε μια δουλειά, και η ζωή να χάσει το νόημά της. Γι' αυτό φεύγει λίγο πριν του ζητηθεί να μείνει.

5.4 Τρεις νύχτες στην Τήνο

Την Τετάρτη, το μελτέμι τούς κράτησε στο λιμάνι της Τήνου. Μία νύχτα, δύο νύχτες. Την Πέμπτη, με την πανσέληνο, η πρόγνωση έλεγε και τρίτη.

Η Ναταλία βρήκε στο κινητό ένα πλοίο για τη Νάξο. «Θα πάω να δω τη Νάξο», είπε. «Θα σας βρω στη Σύρο».

Ο καπετάν Στάθης δεν της είπε όχι. Της έδειξε μόνο έναν γέρο ψαρά που μπάλωνε δίχτυα στον μόλο, όπως κάθε μέρα. «Ο Γιάννης», είπε. «Δεν έχει φύγει από την Τήνο εδώ και εξήντα χρόνια. Ρώτα τον πριν φύγεις τι έχει δει».

5.5 Οι τέσσερις φάσεις του 5

Πώς χορεύει ο 5 τον κύκλο

Νέα σελήνη · «Το αγαπώ;»
Αγαπά να ζει πλήρως, με όλες τις αισθήσεις, προς όλες τις κατευθύνσεις. Η παγίδα: η ελευθερία γίνεται φυγή από το βάθος. Ο δρόμος: η περιέργεια που οδηγεί και προς τα μέσα, όχι μόνο προς τα έξω.

Το φεγγάρι μεγαλώνει · «Μπορώ;»
Μπορεί να βρίσκει την αλήθεια μέσα από την εμπειρία. Η παγίδα: η έμπνευση ζητά πάντα καινούργιο ερέθισμα, ενώ η γνώση θέλει να ριζώσει. Ο δρόμος: η δεξιότητα που γεννιέται από την εμπειρία.

Πανσέληνος · «Τι φοβάμαι;»
Φοβάται να χάσει το νόημα, να «κολλήσει». Ο δρόμος: να μάθει ότι η ρίζα δεν περιορίζει, απελευθερώνει. Και ότι υπάρχει μια αγάπη που επιλέγεις να μείνεις.

Το φεγγάρι λιγοστεύει · «Κρατάω τον λόγο μου;»
Θέλει να δείξει ότι η ευθύνη απέναντι στους άλλους είναι κι αυτή μορφή ελευθερίας. Η παγίδα: η αναζήτηση της έντασης αποφεύγει τη δέσμευση. Ο δρόμος: ο σεβασμός που κρατά τις σχέσεις ζωντανές.

5.6 Η ζυγαριά του 5

Ο 5 γέρνει προς την **αξία της εμπειρίας**. Έχει ζήσει πολλά, και αξίζει πολλά. Αλλά οι πράξεις του είναι σκορπισμένες σαν πέτρες που πέταξε στη θάλασσα: πολλά δαχτυλίδια στο νερό,

κανένα δεν μένει. Ο κίνδυνός του είναι να είναι πλατύς χωρίς να είναι βαθύς.

Η ισορροπία για τον 5 δεν είναι να πάψει να ταξιδεύει. Είναι να μείνει κάπου αρκετά για να ριζώσει κάτι. Μία σχέση, μία τέχνη, ένα φυτό στο μπαλκόνι που δεν θα ξεραθεί, γιατί αυτή τη φορά θα είναι εκεί να το ποτίσει.

> *Η ρίζα δεν δένει το δέντρο. Το αφήνει να ψηλώσει.*

5.7 Στο πλήρωμα

Δίπλα του, στην ίδια πανσέληνο, στέκεται ο **6**, ο Θεραπευτής. Είναι το ανάποδό του: ο 5 φοβάται να δεθεί, ο 6 φοβάται να μείνει λυτός. Μαζί μαθαίνουν. Ο 5 μαθαίνει από τον 6 να μένει. Ο 6 μαθαίνει από τον 5 να αφήνει.

Απέναντί του στον κύκλο στέκεται ο **1**, ο Πρωτοπόρος. Κι οι δύο αγαπούν το καινούργιο: ο 1 θέλει να ανοίξει έναν δρόμο, ο 5 θέλει να περπατήσει όλους τους δρόμους. Ο 5 μαθαίνει από τον 1 την κατεύθυνση. Ο 1 μαθαίνει από τον 5 να ζει το ταξίδι, όχι μόνο να το ξεκινά.

5.8 Ο κυρ Γιάννης

Η Ναταλία κάθισε δίπλα στον ψαρά πιστεύοντας ότι θα έμενε πέντε λεπτά. Έμεινε δύο ώρες.

Ο κυρ Γιάννης δεν είχε δει τη Νάξο. Είχε δει όμως τη θάλασσα της Τήνου σε εξήντα χειμώνες και εξήντα καλοκαίρια. Ήξερε σε ποιο βράχο κρυβόταν ένα χταπόδι από το 1990. Ήξερε πώς άλλαζε το χρώμα του νερού πριν από κάθε μελτέμι. Ήξερε τα ονόματα των αστεριών όπως τα έλεγε ο πατέρας του, που δεν ήταν τα ονόματα των βιβλίων.

«Δεν βαρεθήκατε;» τον ρώτησε η Ναταλία. «Τόσα χρόνια στο ίδιο μέρος;»

Ο ψαράς γέλασε. «Κορίτσι μου», είπε, «η θάλασσα δεν είναι ποτέ η ίδια. Ο ίδιος είναι μόνο όποιος δεν κάθεται να τη δει».

Η Ναταλία δεν πήρε το πλοίο. Την Παρασκευή, γυρίζοντας στη Σύρο, για πρώτη φορά όλη τη βδομάδα δεν ρώτησε πού πάνε αύριο. Ρώτησε τον καπετάνιο αν θα μπορούσε να ξανάρθει τον Σεπτέμβρη. Στην ίδια βάρκα.

Στο τετράδιό σου

1 Γράψε τα τρία τελευταία πράγματα από τα οποία «έφυγες» λίγο πριν σου ζητηθεί να μείνεις.

2 Συμπλήρωσε: «Αν μείνω, φοβάμαι ότι…»

3 Διάλεξε ένα μέρος, έναν άνθρωπο ή μια τέχνη, και μείνε εκεί λίγο περισσότερο απ' όσο συνήθως. Γράψε τι είδες που δεν είχες δει.

Η ρίζα δεν δένει το δέντρο. Το αφήνει να ψηλώσει.

6

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΞΙ

Ο Θεραπευτής

6.1 Η πρώτη μέρα της Σοφίας

Η Σοφία ήταν σαράντα οκτώ χρονών και είχε έναν φούρνο στη Λάρισα. Τη βδομάδα στη Σύρο της την έκανε δώρο η κόρη της. «Μαμά, για μία φορά, να σε φροντίσει κάποιος άλλος», της είπε.

Την πρώτη μέρα, πριν καν λυθούν τα σχοινιά, η Σοφία είχε ήδη μάθει τα ονόματα όλων. Είχε προσέξει ότι το αγόρι, ο Νικηφόρος, δεν είχε φάει πρωινό, και του είχε δώσει μισό κουλούρι από την τσάντα της. Είχε δέσει τα μαλλιά της Ιωάννας, που τα έπαιρνε ο αέρας. Και όταν ο λογιστής ζαλίστηκε στο πρώτο μελτέμι, ήταν εκείνη που του κράτησε το μέτωπο.

Το βράδυ, στο λιμάνι της Τήνου, ο καπετάν Στάθης βρήκε τη Σοφία στο μικρό μαγειρείο της βάρκας να κόβει ντομάτες για επτά.

«Δεν είναι δική σου βάρδια», της είπε.

«Δεν πειράζει», απάντησε εκείνη. «Μου αρέσει».

Ο καπετάνιος χαμογέλασε. Είχε δει πολλές Σοφίες σε τριάντα χρόνια. Ήξερε ότι της άρεσε στ' αλήθεια. Ήξερε επίσης ότι την Πέμπτη, με την πανσέληνο, κάτι θα έσπαγε.

6.2 Ποιος είναι ο Θεραπευτής

Ο αριθμός 6 είναι ο άνθρωπος που, μπαίνοντας σε ένα δωμάτιο, βλέπει πρώτα τι λείπει. Ένα ποτήρι νερό, μια κουβέρτα, μια κουβέντα. Και πριν το σκεφτεί, το έχει ήδη φέρει.

Σε ένα πλήρωμα είναι αυτός που κρατά το καΐκι σπίτι. Μαγειρεύει, φτιάχνει, ησυχάζει. Δεν θέλει απαραίτητα το τιμόνι· θέλει όλοι να είναι καλά γύρω από το τιμόνι. Έχει ένα σπάνιο χάρισμα: κάνει τους ανθρώπους να νιώθουν ότι ανήκουν.

Η λέξη «θεραπευτής» στα αρχαία δεν σήμαινε πρώτα τον γιατρό. Σήμαινε αυτόν που **υπηρετεί**, που φροντίζει. Ο θεράπων ήταν ο σύντροφος που στέκεται δίπλα σου. Αυτό είναι ο 6, πριν απ' όλα: ο σύντροφος.

> *Ο 6 βλέπει πρώτα τι λείπει. Και το φέρνει πριν το σκεφτεί.*

6.3 Το σπίτι σου στον κύκλο: η πανσέληνος

Ο 6 είναι σπίτι του στην **πανσέληνο**, εκεί όπου ο κύκλος ρωτά: **«Τι φοβάμαι;»**

Στην πανσέληνο όλα φωτίζονται. Το πολύ φως δείχνει και τις σκιές. Είναι η ώρα των συναισθημάτων, που τα βλέπεις καθαρά, χωρίς να μπορείς να κρυφτείς. Και ο 6 τα βλέπει καθαρότερα από όλους, γιατί ζει ανάμεσά τους. Νιώθει τη λύπη του άλλου πριν τη δει στο πρόσωπό του.

Γι' αυτό η πανσέληνος είναι η μεγάλη του δύναμη. Όταν οι άλλοι φοβούνται, ο 6 ξέρει να τους κρατήσει.

Αλλά είναι και η μεγάλη του παγίδα. Γιατί ο δικός του φόβος, ο πιο βαθύς, είναι ένας: **να χάσει την αγάπη.** Να σταματήσει να τον χρειάζεται κανείς. Κι έτσι, χωρίς να το καταλάβει, φροντίζει για να μην τον αφήσουν.

6.4 Η Πέμπτη με την πανσέληνο

Την Πέμπτη το μελτέμι δυνάμωσε. Ήταν στο λιμάνι της Μυκόνου και το πλήρωμα ήταν κουρασμένο, βρεγμένο, γκρινιάρικο. Η Σοφία είχε μαγειρέψει πάλι, είχε στεγνώσει τα σωσίβια και είχε ακούσει τον Νικηφόρο να της λέει για τον πατέρα του μέχρι τις δώδεκα.

Στο τραπέζι, η Ιωάννα είπε κάτι αθώο: «Η μακαρονάδα θέλει λίγο αλάτι».

Η Σοφία σηκώθηκε και κατέβηκε στην καμπίνα της. Ο καπετάν Στάθης τη βρήκε να κλαίει, καθισμένη στην κουκέτα, με την ποδιά ακόμα δεμένη.

«Όλη μέρα τρέχω για όλους», είπε. «Κι ούτε ένα ευχαριστώ».

Ο καπετάνιος κάθισε απέναντι. Δεν της είπε ότι έχει άδικο. Τη ρώτησε μόνο: «Ποιος σου ζήτησε να μαγειρέψεις απόψε;»

Η Σοφία σώπασε πολλή ώρα. «Κανείς», είπε στο τέλος.

6.5 Οι τέσσερις φάσεις του 6

Πώς χορεύει ο 6 τον κύκλο

Νέα σελήνη · «Το αγαπώ;»
Αγαπά να φτιάχνει ομορφιά και αρμονία γύρω του. Η παγίδα: θέλει όλα τέλεια, και γίνεται αυστηρός με όσους αγαπά. Ο δρόμος: η αγάπη που χωρά και τα στραβά.

Το φεγγάρι μεγαλώνει · «Μπορώ;»
Μπορεί να γιατρεύει με ενσυναίσθηση και γνώση. Η παγίδα: θέλει να διορθώσει τον άλλον. Ο δρόμος: να εμπιστευτεί ότι ο άλλος έχει τον δικό του δρόμο, και ότι η αξία του δεν κρέμεται από το αν θα τον σώσει.

Πανσέληνος · «Τι φοβάμαι;»
Φοβάται να χάσει την αγάπη. Η παγίδα: φροντίζει για να μην τον αφήσουν. Ο δρόμος: να μάθει ότι δεν είναι υπεύθυνος για την ευτυχία όλων, και ότι αξίζει αγάπη χωρίς να την κερδίζει.

Το φεγγάρι λιγοστεύει · «Κρατάω τον λόγο μου;»
Κρατά τον λόγο του σε όλους. Η παγίδα: θυσιάζεται, και μετά νιώθει αδικημένος. Ο δρόμος: η δικαιοσύνη που ισχύει και για τον ίδιο, γιατί κι ο λόγος προς τον εαυτό σου είναι λόγος.

6.6 Η ζυγαριά του 6

Ο 6 γέρνει προς την **πράξη**. Κάνει περισσότερα απ' όσα πιστεύει ότι αξίζει. Καλαφατίζει τα καΐκια όλων, και το δικό του μπάζει νερά. Ο Αριστοτέλης θα έλεγε ότι κινδυνεύει να γίνει

«μικρόψυχος»: όχι γιατί δεν δίνει, αλλά γιατί θεωρεί τον εαυτό του άξιο για λιγότερα απ' όσα δίνει.

Η ισορροπία για τον 6 δεν είναι να κάνει λιγότερα για τους άλλους. Είναι να βάλει και τον εαυτό του στη λίστα. Ένα πιάτο και για εκείνον. Μια ώρα και για εκείνον. Ένα «όχι» την ώρα που κουράστηκε.

> *Όποιος μαγειρεύει για όλους, χρειάζεται κι αυτός ένα πιάτο.*

6.7 Στο πλήρωμα

Ο 6 δεν ταξιδεύει μόνος. Μερικοί σύντροφοι τον ξεκουράζουν, άλλοι τον δοκιμάζουν.

Με τον **5**, τον Εξερευνητή, μοιράζεται την πανσέληνο, αλλά από την άλλη πλευρά. Ο 5 φοβάται να δεθεί, ο 6 φοβάται να μείνει λυτός. Μαζί μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον: ο 6 να αφήνει χώρο, ο 5 να μένει.

Απέναντί του στον κύκλο στέκεται ο **2**, ο Διπλωμάτης. Είναι σαν καθρέφτης: κι οι δύο φροντίζουν. Ο 2 φροντίζει με το να ακούει, ο 6 με το να κάνει. Όταν συναντιούνται, ο 6 μαθαίνει κάτι πολύτιμο: ότι μερικές φορές το να καθίσεις δίπλα σε κάποιον αξίζει περισσότερο από το να του φτιάξεις κάτι.

Και στη βαθύτερη σπείρα του 6 στέκεται ο **33**, ο Κύριος Δάσκαλος: ο ίδιος Θεραπευτής, ένα σκαλί ψηλότερα, που έμαθε να αγαπά χωρίς να αδειάζει.

6.8 Η Παρασκευή της Σοφίας

Την Παρασκευή, στον δρόμο της επιστροφής για τη Σύρο, η Σοφία δεν μπήκε στο μαγειρείο. Κάθισε στην πλώρη με ένα βιβλίο και τα πόδια της στον ήλιο.

Το πλήρωμα μαγείρεψε μόνο του. Η μακαρονάδα βγήκε χειρότερη. Ο λογιστής έκαψε το σκόρδο, ο Νικηφόρος ξέχασε το αλάτι. Η Σοφία έφαγε δύο πιάτα και γέλασε όσο δεν είχε γελάσει όλη τη βδομάδα.

Στο τέλος, η Ιωάννα σηκώθηκε και της έφερε έναν καφέ. «Αυτή τη φορά», της είπε, «σε φροντίζουμε εμείς».

Όταν έδεσαν στην Ερμούπολη, ο καπετάν Στάθης έσβησε τον κύκλο από το κατάστρωμα. Η Σοφία στάθηκε για λίγο και κοίταξε το σημάδι της κιμωλίας.

«Δεν ήξερα», είπε, «ότι κι εγώ είμαι μέσα στο πλήρωμα».

Στο τετράδιό σου

1 Γράψε τρία πράγματα που έκανες αυτή την εβδομάδα για άλλους. Ποιο από αυτά σου το ζήτησε κάποιος, και ποιο το έκανες μόνος σου;

2 Ποιος είναι ο φόβος πίσω από τη φροντίδα σου; Συμπλήρωσε: «Αν σταματήσω να φροντίζω, φοβάμαι ότι…»

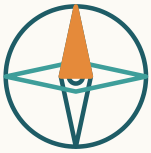
3 Βάλε τον εαυτό σου στη λίστα. Γράψε μία μικρή πράξη φροντίδας για σένα, και πότε ακριβώς θα την κάνεις.

Όποιος μαγειρεύει για όλους, χρειάζεται κι αυτός ένα πιάτο.

7

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΤΑ

Ο Αναζητητής

7.1 Ο χάρτης του Αντώνη

Ο Αντώνης ήταν πενήντα οκτώ χρονών, καθηγητής φυσικής σε ένα λύκειο του Βόλου. Ανέβηκε στη βάρκα με έναν χάρτινο ναυτικό χάρτη, έναν παλιό εξάντα του παππού του και ένα τετράδιο με τετραγωνάκια.

«Έχουμε GPS», του είπε ο καπετάν Στάθης.

«Το ξέρω», απάντησε εκείνος. «Θέλω να ξέρω και πώς το ξέρει».

Όλη τη βδομάδα, ενώ οι άλλοι κολυμπούσαν, ο Αντώνης υπολόγιζε. Πόσους κόμβους κάναμε, πόση ώρα, με ποια πορεία. Έβαζε μια μικρή τελεία με μολύβι στον χάρτη, και την έλεγχε με το GPS. Πέφτει μέσα, χαμογελούσε. Πέφτει έξω, ξεκινούσε από την αρχή. Δεν μιλούσε πολύ. Όταν μιλούσε, όλοι άκουγαν.

7.2 Ποιος είναι ο Αναζητητής

Ο αριθμός 7 είναι ο άνθρωπος που ψάχνει την αλήθεια κάτω από την επιφάνεια. Επτά οι νότες, επτά τα χρώματα του ουράνιου τόξου, επτά οι μέρες της εβδομάδας. Ο 7 θέλει να καταλάβει το μοτίβο πίσω από τα πράγματα: γιατί γίνονται έτσι και όχι αλλιώς.

Δεν του φτάνει να πιστεύει. Θέλει να ξέρει. Σε ένα πλήρωμα, είναι ο πλοηγός: αυτός που κοιτάζει τους χάρτες, τα όργανα, τα άστρα, και σου λέει πού βρίσκεσαι. Όχι πού νομίζεις ότι βρίσκεσαι. Πού είσαι.

> *Ο 7 δεν ρωτά «τι πιστεύω;». Ρωτά «αντέχει αυτό που πιστεύω;».*

7.3 Το σπίτι σου στον κύκλο: το φεγγάρι λιγοστεύει

Ο 7 είναι σπίτι του εκεί όπου το φεγγάρι λιγοστεύει και ο κύκλος ρωτά: **«Κρατάω τον λόγο μου;»** Είναι το ορισμένο: η ιδέα συναντά τον πραγματικό κόσμο, και ο κόσμος αντιστέκεται.

Μπορεί να φαίνεται παράξενο. Ο 7, ο πιο εσωτερικός άνθρωπος του πληρώματος, στο βήμα της ύλης και της πράξης; Κι όμως, εδώ ακριβώς είναι η δουλειά του. Ο 7 φέρνει αυτό που πιστεύει μπροστά στην πραγματικότητα, και ρωτά: κρατάει; Όπως ο πλοηγός βάζει την τελεία του στον χάρτη και την ελέγχει απέναντι στην ακτή που φαίνεται. Η πίστη του δεν είναι λόγος που δίνει στους άλλους. Είναι λόγος που δίνει στην αλήθεια.

Η παγίδα του είναι ότι μπορεί να ελέγχει για πάντα. Να μην αποφασίζει ποτέ, γιατί δεν είναι ακόμα σίγουρος.

7.4 Η ομίχλη

Την Πέμπτη το βράδυ, γυρίζοντας από τη Μύκονο, έπεσε ομίχλη. Σπάνιο για τον Αύγουστο, αλλά έπεσε. Και τότε, το GPS έσβησε. Μια μπαταρία, ένα καλώδιο, δεν είχε σημασία. Η οθόνη ήταν μαύρη.

Ο καπετάν Στάθης γύρισε στον Αντώνη. «Πού είμαστε;»

Ο Αντώνης κοίταξε το τετράδιό του. Είχε τους υπολογισμούς. Είχε την τελευταία τελεία στον χάρτη. Αλλά τα χέρια του έτρεμαν. «Δεν είμαι σίγουρος», είπε. «Χρειάζομαι κι άλλα στοιχεία. Αν το ρεύμα...»

«Δεν έχουμε άλλα στοιχεία», είπε ο καπετάνιος. «Έχουμε εσένα. Ο χάρτης δεν είναι η θάλασσα, Αντώνη. Κάποια στιγμή πρέπει να στρίψεις».

7.5 Οι τέσσερις φάσεις του 7

Πώς χορεύει ο 7 τον κύκλο

Νέα σελήνη · «Το αγαπώ;»
Αγαπά να βρίσκει την αλήθεια κάτω από την επιφάνεια. Η παγίδα: η αναζήτηση γίνεται απομόνωση. Ο δρόμος: η γνώση που μοιράζεται γίνεται σοφία.

Το φεγγάρι μεγαλώνει · «Μπορώ;»
Μπορεί να καταλαβαίνει τα βαθύτερα μοτίβα της ζωής. Η παγίδα: η ανάλυση που φωτίζει γίνεται υπερανάλυση που παραλύει. Ο δρόμος: η διαίσθηση που συμπληρώνει τη λογική.

Πανσέληνος · «Τι φοβάμαι;»
Φοβάται να χάσει τον σκοπό του, να ανακαλύψει ότι δεν υπάρχει απάντηση. Ο δρόμος: να μάθει ότι η εμπιστοσύνη δεν χρειάζεται πάντα απόδειξη, και να δεχτεί το μυστήριο.

Το φεγγάρι λιγοστεύει · «Κρατάω τον λόγο μου;»
Θέλει να δείξει ότι η αναζήτηση έχει πρακτική αξία. Η παγίδα: η τελειομανία τον κάνει να απέχει από ό,τι δεν καταλαβαίνει πλήρως. Ο δρόμος: ο σεβασμός για τη διαδικασία, όχι μόνο για το αποτέλεσμα.

7.6 Η ζυγαριά του 7

Ο 7 γέρνει προς την **αξία της γνώσης**. Ξέρει πολλά, και ξέρει ότι ξέρει. Αλλά οι πράξεις του περιμένουν, γιατί πάντα λείπει ένα στοιχείο ακόμα. Είναι ο πλοηγός που ελέγχει τον χάρτη τόσες φορές, που ο καλός καιρός περνά πριν λύσει τα σχοινιά. Ο Αριστοτέλης δεν θα τον έλεγε «χαῦνο», όπως τον 1 και τον 3,

γιατί ο 7 δεν φουσκώνει· μικραίνει. Θα τον έλεγε «μικρόψυχο»: όχι γιατί δεν αξίζει, αλλά γιατί δεν τολμά να δοκιμάσει την αξία του.

Η ισορροπία για τον 7 δεν είναι να ψάχνει λιγότερο. Είναι να αφήνει την αλήθεια του να δοκιμαστεί στον κόσμο, πριν είναι εκατό τοις εκατό σίγουρος. Γιατί η αλήθεια που δεν δοκιμάζεται ποτέ, δεν είναι αλήθεια. Είναι θεωρία.

> *Ο χάρτης δεν είναι η θάλασσα. Κάποια στιγμή πρέπει να στρίψεις.*

7.7 Στο πλήρωμα

Δίπλα του, στο ίδιο φεγγάρι που λιγοστεύει, στέκεται ο **8**, ο Αρχηγός. Ο 7 ρωτά «είναι αλήθεια;», ο 8 ρωτά «δουλεύει;». Ο 8 μαθαίνει από τον 7 να σταματά και να σκέφτεται. Ο 7 μαθαίνει από τον 8 να αποφασίζει.

Απέναντί του στον κύκλο στέκεται ο **3**, ο Δημιουργός. Ο 3 μιλά, ο 7 σωπαίνει. Ο 3 μαθαίνει από τον 7 την ησυχία. Ο 7 μαθαίνει από τον 3 να μοιράζεται αυτό που βρήκε, με χαρά, πριν το τελειοποιήσει.

7.8 Η στροφή

Ο Αντώνης έκλεισε τα μάτια για μια στιγμή. Ύστερα κοίταξε ξανά το τετράδιο, έκανε έναν τελευταίο λογαριασμό με το μολύβι, και σήκωσε το κεφάλι.

«Διακόσια σαράντα μοίρες», είπε. «Είκοσι λεπτά. Μετά θα δούμε τον φάρο της Σύρου».

Ο καπετάνιος έστριψε το τιμόνι χωρίς δεύτερη κουβέντα. Τα είκοσι λεπτά πέρασαν σαν μια ώρα. Στο δέκατο ένατο, μέσα

από την ομίχλη, άναψε ένα φως. Αναβόσβηνε δύο φορές, και σκοτείνιαζε. Ήταν ο φάρος.

Κανείς δεν είπε τίποτα. Μόνο ο Νικόλας, το μικρότερο μέλος του πληρώματος, πλησίασε τον Αντώνη. «Μου μαθαίνετε πώς το κάνατε;»

Ο Αντώνης, που όλη τη βδομάδα δούλευε μόνος, άνοιξε το τετράδιο ανάμεσά τους. «Κάθισε», είπε. «Θα σου δείξω από την αρχή».

Στο τετράδιό σου

1 Ποια απόφαση αναβάλλεις γιατί «χρειάζεσαι κι άλλα στοιχεία»; Πόσα στοιχεία έχεις ήδη;

2 Συμπλήρωσε: «Αν αποφασίσω και κάνω λάθος, φοβάμαι ότι…»

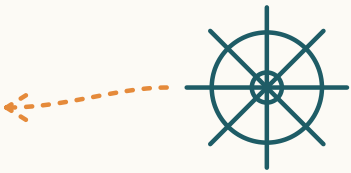
3 Μοιράσου σήμερα κάτι που ξέρεις με κάποιον που δεν το ξέρει, πριν το τελειοποιήσεις.

Ο χάρτης δεν είναι η θάλασσα. Κάποια στιγμή πρέπει να στρίψεις.

8

ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΚΤΩ

Ο Αρχηγός

8.1 Η Λία στο τιμόνι

Η Λία ήταν σαράντα πέντε χρονών και είχε μια εταιρεία μεταφορών με εξήντα υπαλλήλους. Την είχε στήσει μόνη της, από ένα φορτηγάκι κι ένα κινητό, στα είκοσι πέντε της. Ήρθε στη Σύρο γιατί ο γιατρός της είπε, με αυτά τα λόγια, «να σταματήσει λίγο».

Δεν σταμάτησε. Από την πρώτη ώρα ζήτησε το τιμόνι. Τη δεύτερη μέρα ήξερε τους κόμβους της βάρκας καλύτερα από το υπόλοιπο πλήρωμα. Την τρίτη, έδινε οδηγίες: «Εσύ στο σκότι, εσύ στον φλόκο, γρήγορα!» Και είχε συνήθως δίκιο.

Ο καπετάν Στάθης την άφηνε. Ήταν καλή. Πολύ καλή. Είχε προσέξει όμως ότι το πλήρωμα, όσο πήγαινε, μιλούσε λιγότερο.

8.2 Ποιος είναι ο Αρχηγός

Ο αριθμός 8 είναι ο άνθρωπος της δύναμης στον κόσμο. Το 8, αν το γυρίσεις στο πλάι, γίνεται το σύμβολο του άπειρου: ό,τι μπαίνει, βγαίνει, και ξαναμπαίνει. Ο 8 ξέρει να κάνει τα πράγματα να κινούνται: τα χρήματα, τους ανθρώπους, τα σχέδια. Δημιουργεί αφθονία, για τον εαυτό του και για όσους δουλεύουν μαζί του.

Δεν φοβάται την ευθύνη. Όταν όλοι κοιτάζονται, ο 8 κάνει ένα βήμα μπροστά. Σε ένα πλήρωμα, είναι αυτός που παίρνει το τιμόνι στη φουρτούνα, και όλοι νιώθουν πιο ήσυχοι που είναι εκεί.

> *Όταν όλοι κοιτάζονται, ο 8 κάνει ένα βήμα μπροστά.*

8.3 Το σπίτι σου στον κύκλο: το φεγγάρι λιγοστεύει

Ο 8 είναι σπίτι του στο τελευταίο βήμα πριν από το σκοτάδι, εκεί όπου το φεγγάρι λιγοστεύει και ο κύκλος ρωτά: **«Κρατάω τον λόγο μου;»** Είναι το ορισμένο: η ιδέα έχει γίνει πια πράγμα. Ένα κτίριο, μια εταιρεία, ένα αποτέλεσμα που μετριέται.

Ο 8 κρατά τον λόγο του όσο λίγοι. Αυτή είναι η δύναμή του. Η παγίδα του είναι ότι, σε αυτό το βήμα, ο λόγος δεν δίνεται μόνο στον κόσμο. Δίνεται και στους ανθρώπους γύρω σου, και στον εαυτό σου. Κι ο 8, που κρατά τον λόγο του στους πελάτες του, συχνά τον σπάει στο σώμα του, στην οικογένειά του, στο «θα σταματήσω λίγο».

8.4 Το μελτέμι

Την Πέμπτη το μελτέμι έφτασε τα έξι μποφόρ. Ο καπετάν Στάθης είπε ότι ήταν ώρα να μαζέψουν πανί. Η Λία, στο τιμόνι, είπε ότι η βάρκα το σήκωνε. «Θα φτάσουμε μία ώρα νωρίτερα».

Η βάρκα έγερνε. Το νερό έμπαινε από την κουπαστή. Και ο Παύλος, ένα αγόρι δεκαεπτά χρονών που ήρθε με τον θείο του, είχε κολλήσει στο κατάρτι, άσπρος σαν το πανί, και έκλαιγε χωρίς ήχο.

Η Λία δεν τον είχε δει. Τον είδε όταν ο καπετάνιος άγγιξε το χέρι της στο τιμόνι, χωρίς να πει τίποτα. Γύρισε, είδε το αγόρι, και κάτι μέσα της έσπασε. Έστριψε τη βάρκα στον αέρα. «Μαζεύουμε», είπε. Η φωνή της έτρεμε.

8.5 Οι τέσσερις φάσεις του 8

Πώς χορεύει ο 8 τον κύκλο

Νέα σελήνη · «Το αγαπώ;»
Αγαπά να δημιουργεί αφθονία, υλική και εσωτερική. Η παγίδα: η δύναμη γίνεται έλεγχος. Ο δρόμος: η αυθεντικότητα που δεν χρειάζεται να επιβληθεί.

Το φεγγάρι μεγαλώνει · «Μπορώ;»
Μπορεί να κάνει το όραμα επιτυχία. Η παγίδα: η φιλοδοξία που χτίζει γίνεται εξουσία που γκρεμίζει. Ο δρόμος: η ενσυναίσθηση που κάνει τον αρχηγό αγαπητό.

Πανσέληνος · «Τι φοβάμαι;»
Φοβάται να χάσει την ταυτότητά του χωρίς τα επιτεύγματά του, να μην είναι κανείς αν σταματήσει. Ο δρόμος: να μάθει ότι η ευαλωτότητα δεν είναι αδυναμία, και ότι η αγάπη δεν αγοράζεται.

Το φεγγάρι λιγοστεύει · «Κρατάω τον λόγο μου;»
Ξέρει ότι η αληθινή δύναμη υπηρετεί. Η παγίδα: χρησιμοποιεί τους άλλους ως μέσο για τον σκοπό του. Ο δρόμος: η τιμιότητα που κρατά τη δύναμη καθαρή.

8.6 Η ζυγαριά του 8

Ο 8 μετρά την αξία του **με τις πράξεις του**. Αν πέτυχε, αξίζει. Αν όχι, όχι. Η ζυγαριά του δεν γέρνει, έχει πάψει να έχει δεύτερο τάσι: η αξία και η πράξη έγιναν ένα, και η αξία δεν υπάρχει πια χωριστά. Ο κίνδυνος είναι ο «χαῦνος» του Αριστοτέλη, με έναν παράξενο τρόπο: ο 8 φουσκώνει όσο

κερδίζει, και ξεφουσκώνει όσο χάνει. Δεν έχει καρίνα. Έχει μόνο πανιά.

Η ισορροπία για τον 8 δεν είναι να πάψει να πετυχαίνει. Είναι να βρει μια αξία που δεν εξαρτάται από την επιτυχία. Να ξέρει ποιος είναι, και μια μέρα που δεν κέρδισε τίποτα.

> *Η αληθινή δύναμη δεν φαίνεται στο πόσο γρήγορα πας. Φαίνεται στο αν σε ακολουθούν χωρίς φόβο.*

8.7 Στο πλήρωμα

Δίπλα του, στο ίδιο φεγγάρι, στέκεται ο **7**, ο Αναζητητής. Ο 8 ρωτά «δουλεύει;», ο 7 ρωτά «είναι αλήθεια;». Ο 8 μαθαίνει από τον 7 να σταματά πριν αποφασίσει. Ο 7 μαθαίνει από τον 8 να αποφασίζει.

Απέναντί του στον κύκλο στέκεται ο **4**, ο Αρχιτέκτονας. Κι οι δύο χτίζουν. Ο 8 μαθαίνει από τον 4 ότι τα θεμέλια θέλουν χρόνο, και ότι οι άνθρωποι δεν είναι τούβλα. Ο 4 μαθαίνει από τον 8 να παίρνει το τιμόνι όταν χρειάζεται.

8.8 Η νύχτα στο λιμάνι

Το βράδυ, στο λιμάνι, η Λία κάθισε δίπλα στον Παύλο. Του ζήτησε συγγνώμη. Εκείνος σήκωσε τους ώμους, όπως κάνουν τα αγόρια των δεκαεπτά. «Δεν πειράζει. Τρόμαξα λίγο».

«Κι εγώ τρομάζω», είπε η Λία. Ήταν η πρώτη φορά που το έλεγε σε κάποιον. «Τρομάζω ότι αν σταματήσω, δεν θα είμαι τίποτα».

Την Παρασκευή, στον δρόμο για τη Σύρο, η Λία δεν πήρε το τιμόνι. Το έδωσε στον Παύλο, και στάθηκε πίσω του. Δεν του έδινε οδηγίες. Του έλεγε μόνο, κάθε τόσο: «Ωραία. Το έχεις».

Όταν έδεσαν, ο Παύλος γύρισε και τη χτύπησε στην πλάτη σαν συνάδελφο. Η Λία γέλασε. Ο καπετάν Στάθης σκέφτηκε ότι ήταν το πρώτο της αληθινό γέλιο όλη τη βδομάδα.

Στο τετράδιό σου

1 Γράψε ποιος είσαι, χωρίς να αναφέρεις τη δουλειά σου, τα επιτεύγματά σου ή όσα έχεις. Πόσο εύκολο ήταν;

2 Συμπλήρωσε: «Αν σταματήσω για λίγο, φοβάμαι ότι…»

3 Δώσε αυτή την εβδομάδα το τιμόνι σε κάποιον άλλον, σε κάτι μικρό. Στάσου πίσω του και πες του μόνο «το έχεις».

Η αληθινή δύναμη δεν φαίνεται στο πόσο γρήγορα πας. Φαίνεται στο αν σε ακολουθούν χωρίς φόβο.

9

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΝΙΑ

Ο Ανθρωπιστής

9.1 Ο γιατρός που είδε τον κόσμο

Ο Ανδρέας ήταν εξήντα τριών χρονών και είχε περάσει τριάντα χρόνια σε ανθρωπιστικές αποστολές. Είχε δουλέψει σε καταυλισμούς στο Σουδάν, σε νοσοκομεία στη Συρία, σε μια βάρκα που μάζευε ανθρώπους από τη θάλασσα στη Λέσβο. Είχε μόλις βγει στη σύνταξη. Ήρθε στη Σύρο γιατί δεν ήξερε τι να κάνει με τα χέρια του.

Στη βάρκα, όλοι κρέμονταν από τα χείλη του. Οι ιστορίες του ήταν μεγάλες, γεμάτες ανθρώπους που έσωσε και ανθρώπους που δεν πρόλαβε. Μιλούσε για τον κόσμο με μια αγάπη που έκανε τους άλλους να ντρέπονται για τα μικρά τους προβλήματα.

Αυτό ακριβώς είχε προσέξει ο καπετάν Στάθης. Όταν ο Ανδρέας μιλούσε, οι άλλοι σταματούσαν να λένε τα δικά τους.

9.2 Ποιος είναι ο Ανθρωπιστής

Ο αριθμός 9 είναι ο τελευταίος από τους μονοψήφιους, κι έχει μέσα του όλους τους άλλους. Υπάρχει ένα μικρό παιχνίδι που το δείχνει: όποιον αριθμό κι αν πολλαπλασιάσεις με το 9, αν προσθέσεις τα ψηφία του αποτελέσματος, ξανά και ξανά ώσπου να μείνει ένα, θα ξαναβρείς το 9. Και αν προσθέσεις το 9 σε οποιονδήποτε αριθμό, δεν θα του αλλάξει την ουσία: 4 + 9 = 13, και 1 + 3 = 4. Το 9 μπαίνει παντού και δεν παίρνει τη θέση κανενός.

Έτσι είναι κι ο 9 στους ανθρώπους. Αγαπά χωρίς όρια: την ανθρωπότητα, τη ζωή, τον ξένο. Σε ένα πλήρωμα, είναι αυτός που βλέπει και τις άλλες βάρκες στο λιμάνι, που βοηθά τον άγνωστο να δέσει, που την τελευταία μέρα μένει τελευταίος για να πει αντίο σε όλους.

> *Το 9 μπαίνει παντού, και δεν παίρνει τη θέση κανενός.*

9.3 Το σπίτι σου στον κύκλο: το κέντρο

Οι άλλοι αριθμοί έχουν μια θέση πάνω στον κύκλο. Ο 9 δεν έχει. Ο 9 είναι στο κέντρο, εκεί όπου έρχονται οι **σκοτεινές νύχτες**, λίγο πριν ξαναγεννηθεί το φεγγάρι, και ο κύκλος ρωτά το πιο ήσυχο: **«Ποιος είμαι, ό,τι κι αν γίνει;»**

Είναι το προορισμένο: το σημείο όπου όλος ο γύρος ζυγίζεται και κλείνει. Από το κέντρο, ο 9 βλέπει όλες τις θέσεις. Γι' αυτό καταλαβαίνει τόσους ανθρώπους. Γι' αυτό έχει πάντα κάτι να δώσει.

Η παγίδα του είναι ότι από το κέντρο βλέπεις όλο τον κύκλο, αλλά δεν βλέπεις τον άνθρωπο που κάθεται δίπλα σου. Και ότι

το κέντρο είναι η θέση του τέλους, και ο 9 δυσκολεύεται, όσο κανείς άλλος, να αφήσει κάτι να τελειώσει.

9.4 Ο Στέλιος

Την Πέμπτη το βράδυ, ο Στέλιος, ένας σιωπηλός τριαντάρης που δούλευε σε αποθήκη, κάθισε δίπλα στον Ανδρέα. Είχε κάτι να του πει. Ο πατέρας του ήταν άρρωστος, στο χωριό, και δεν ήξερε αν πρέπει να παρατήσει τη δουλειά για να πάει κοντά του.

Ο Ανδρέας τον άκουσε για λίγο. Ύστερα του είπε για μια μητέρα στο Σουδάν που περπάτησε τρεις μέρες με το παιδί της στην πλάτη. Ήταν μια συγκλονιστική ιστορία. Ο Στέλιος την άκουσε ευγενικά, σηκώθηκε και πήγε για ύπνο.

Ο καπετάν Στάθης, που καθόταν παραπέρα, πλησίασε. «Γιατρέ», είπε σιγά, «ο Στέλιος δεν σου ζήτησε τον κόσμο. Σου ζήτησε τον πατέρα του».

Ο Ανδρέας σώπασε πολλή ώρα. Ύστερα είπε, χωρίς να κοιτάξει τον καπετάνιο: «Ο γιος μου μου έλεγε το ίδιο. Ότι ήμουν πατέρας για όλο τον κόσμο εκτός από εκείνον».

9.5 Οι τέσσερις φάσεις του 9

Πώς χορεύει ο 9 τον κύκλο

Νέα σελήνη · «Το αγαπώ;»
Αγαπά χωρίς όρια: την ανθρωπότητα, τη ζωή, τον καθένα. Η παγίδα: χάνεται στο μεγάλο και αγνοεί το κοντινό. Ο δρόμος: η αγάπη που αρχίζει από εδώ, από τώρα, από αυτόν εδώ τον άνθρωπο.

Το φεγγάρι μεγαλώνει · «Μπορώ;»
Μπορεί να κάνει την πείρα του σοφία για τους άλλους. Η παγίδα: η γενναιοδωρία μπερδεύεται με την ανάγκη για αναγνώριση. Ο δρόμος: η έμπνευση που δίνει χωρίς να περιμένει αντάλλαγμα.

Πανσέληνος · «Τι φοβάμαι;»
Φοβάται να χάσει την ταυτότητά του όταν κάτι τελειώνει. Ο δρόμος: να μάθει να αφήνει να φύγουν όσα τελείωσαν, και να δεχτεί ότι το τέλος είναι μέρος της αγάπης.

Το φεγγάρι λιγοστεύει · «Κρατάω τον λόγο μου;»
Ξέρει ότι η προσφορά είναι η πιο μεγάλη δύναμη. Η παγίδα: δίνει από φόβο ότι θα κριθεί, όχι από αγάπη. Ο δρόμος: ο σεβασμός που δίνει επειδή οι άλλοι τον αξίζουν, όχι επειδή τον χρειάζεται ο ίδιος.

9.6 Η ζυγαριά του 9

Ο 9 γέρνει προς την **πράξη για τον κόσμο.** Δίνει, και δίνει, και δίνει, και η αξία του έχει γίνει ένα με αυτό που δίνει. Μοιάζει με τον 8, που μετρά την αξία του με τις επιτυχίες, μόνο που ο 9 τη

μετρά με τη θυσία. Και όταν έρθει η ώρα να σταματήσει, όπως ήρθε για τον Ανδρέα με τη σύνταξη, δεν ξέρει ποιος είναι.

Η ισορροπία για τον 9 δεν είναι να δίνει λιγότερα. Είναι να δίνει και κοντά. Και να αφήνει τα πράγματα να τελειώνουν, για να μπορέσει να αρχίσει ο επόμενος γύρος.

> *Από το κέντρο βλέπεις όλο τον κύκλο. Μην ξεχάσεις τον άνθρωπο που κάθεται δίπλα σου.*

9.7 Στο πλήρωμα

Ο 9 δεν έχει απέναντι. Έχει όλους. Από το κέντρο του κύκλου, κάθε αριθμός είναι στην ίδια απόσταση από εκείνον. Γι' αυτό ο 9 τα πάει καλά με όλους, και γι' αυτό καμιά σχέση δεν του φτάνει.

Ο 9 είναι επίσης η πόρτα της επιστροφής. Μετά το 9 έρχεται το 10, και το 10 είναι το 1 μαζί με το 0: ο Πρωτοπόρος, ένα σκαλί ψηλότερα. Όταν ο 9 αφήσει κάτι να τελειώσει, ανοίγει χώρο για μια καινούργια αρχή. Αυτό είναι, ίσως, το μεγαλύτερο δώρο του.

9.8 Το τηλεφώνημα

Το επόμενο πρωί, ο Ανδρέας βρήκε τον Στέλιο στην πλώρη. Κάθισε δίπλα του. «Πες μου για τον πατέρα σου», είπε. «Όλα. Δεν θα σου πω καμία ιστορία».

Μίλησαν μία ώρα. Στο τέλος, ο Στέλιος είχε αποφασίσει να πάρει άδεια και να πάει στο χωριό. Ο Ανδρέας δεν του είχε πει τι να κάνει. Τον είχε μόνο ακούσει, όπως άκουγε κάποτε τους αρρώστους του.

Το απόγευμα, ο Ανδρέας κατέβηκε στην καμπίνα και πήρε τηλέφωνο τον γιο του. Δεν του είπε για το Σουδάν, ούτε για τη

Λέσβο. Τον ρώτησε πώς είναι τα εγγόνια. Και άκουσε.

Όταν έδεσαν στη Σύρο, ήταν ο τελευταίος που κατέβηκε, όπως πάντα. Αυτή τη φορά όμως δεν έμεινε για να πει αντίο σε όλους. Είχε να προλάβει ένα πλοίο. Πήγαινε να δει τα εγγόνια του.

Στο τετράδιό σου

1 Γράψε τους τρεις πιο κοντινούς ανθρώπους σου. Πότε τους άκουσες τελευταία φορά, χωρίς να πεις τη δική σου ιστορία;

2 Τι τελείωσε στη ζωή σου και δεν το έχεις αφήσει να φύγει; Συμπλήρωσε: «Αν το αφήσω, φοβάμαι ότι…»

3 Κάνε αυτή την εβδομάδα κάτι για έναν άνθρωπο που κάθεται δίπλα σου, όχι για τον κόσμο. Γράψε τι ήταν.

Από το κέντρο βλέπεις όλο τον κύκλο. Μην ξεχάσεις τον άνθρωπο που κάθεται δίπλα σου.

11

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΤΕΚΑ

Ο Οραματιστής

11.1 Η Νεφέλη και τα σύννεφα

Η Νεφέλη ήταν είκοσι έξι χρονών και εικονογράφος βιβλίων για παιδιά. Ήταν από τους ανθρώπους που ακούνε μια μουσική και βλέπουν χρώματα. Που μπαίνουν σε ένα δωμάτιο και ξέρουν, πριν μιλήσει κανείς, ότι κάποιος μάλωσε πριν από λίγο.

Στη βάρκα ζωγράφιζε όλη την ώρα, σε ένα μικρό μπλοκ με ακουαρέλες. Ζωγράφιζε τον ουρανό, κυρίως. Τα σύννεφα, το χρώμα της θάλασσας, τον τρόπο που άλλαζε το φως πριν από το σούρουπο. Όταν ο Γρηγόρης ζαλίστηκε στο μελτέμι, η Νεφέλη χλώμιασε κι αυτή, σαν να ζαλιζόταν μαζί του.

Ο καπετάν Στάθης την είχε προσέξει από την πρώτη μέρα. Ήξερε ότι τέτοιοι άνθρωποι βλέπουν πράγματα που οι άλλοι δεν βλέπουν. Ήξερε επίσης ότι σπάνια τα λένε.

11.2 Ποιος είναι ο Οραματιστής

Ο 11 είναι ο πρώτος από τους «κύριους αριθμούς». Στην αριθμολογία αυτοί οι αριθμοί δεν προστίθενται. Το 11 δεν γίνεται 2, κρατά τα δύο του ψηφία. Είναι δύο μονάδες δίπλα δίπλα, σαν δύο κολώνες μιας πύλης, ή δύο τελείες μέσα στον κύκλο που κοιτάζονται.

Ο 11 είναι ο 2, ο Διπλωμάτης, **μία σπείρα βαθύτερα.** Ο 2 νιώθει τους ανθρώπους. Ο 11 νιώθει και αυτό που έρχεται: τον καιρό πριν αλλάξει, την ιδέα πριν γεννηθεί, την κρίση πριν ξεσπάσει. Φέρνει φως σε ό,τι οι άλλοι δεν βλέπουν ακόμα. Σε ένα πλήρωμα είναι σαν φάρος: δεν οδηγεί τη βάρκα, αλλά της δείχνει πού είναι οι ξέρες.

> *Ο 11 βλέπει τον καιρό πριν αλλάξει.*

11.3 Το σπίτι σου στον κύκλο: η νέα σελήνη, μία σπείρα βαθύτερα

Ο 11 μένει εκεί όπου μένει κι ο 2: στη νέα σελήνη, στο **«Το αγαπώ;»**, στο απροσδιόριστο. Αλλά εκεί που ο 2 απαντά με ένα αίσθημα για τον άλλον, ο 11 απαντά με ένα όραμα για όλους.

Η βαθύτερη σπείρα σημαίνει και βαθύτερη ευαισθησία. Αυτό είναι το χάρισμα του 11, και το βάρος του. Απορροφά τον πόνο των άλλων σαν να είναι δικός του. Νιώθει τόσα πολλά, που φοβάται να τα πει, γιατί δεν μπορεί να τα αποδείξει. Και περιμένει να είναι «έτοιμος».

11.4 Η καταιγίδα της Τετάρτης

Την Τετάρτη το μεσημέρι, ο ουρανός πάνω από την Τήνο ήταν γαλανός. Η πρόγνωση έλεγε ήρεμο απόγευμα. Η Νεφέλη

όμως ζωγράφιζε ένα σύννεφο στον βορρά, και κάτι την ανησυχούσε. Το σχήμα του, το χρώμα του, ένα λευκό που δεν ήταν σωστό.

Δεν είπε τίποτα. Τι να πει; Ότι ένα σύννεφο δεν της άρεσε;

Στις τέσσερις, το σύννεφο είχε γίνει μαύρο τείχος. Η καταιγίδα τούς βρήκε στη μέση του περάσματος, με όλα τα πανιά ανοιχτά. Δεν έγινε κανένα κακό, ο καπετάν Στάθης ήξερε τη δουλειά του. Αλλά ήταν μισή ώρα που κανείς δεν θα ξεχνούσε.

Το βράδυ, η Νεφέλη έδειξε στον καπετάνιο τη ζωγραφιά του μεσημεριού. Εκείνος την κοίταξε πολλή ώρα. «Το είδες», της είπε. «Τρεις ώρες πριν από όλους».

«Δεν ήμουν σίγουρη», ψιθύρισε εκείνη.

«Ο φάρος δεν περιμένει να είναι σίγουρος», είπε ο καπετάνιος. «Ανάβει».

11.5 Οι τέσσερις φάσεις του 11

Πώς χορεύει ο 11 τον κύκλο

Νέα σελήνη · «Το αγαπώ;»
Αγαπά να φέρνει φως σε ό,τι οι άλλοι δεν βλέπουν ακόμα. Η παγίδα: η ευαισθησία του τον κάνει να παίρνει πάνω του τον πόνο των άλλων. Ο δρόμος: η έμπνευση που περνά μέσα του χωρίς να τον καίει.

Το φεγγάρι μεγαλώνει · «Μπορώ;»
Μπορεί να γεφυρώνει το όραμα με την καθημερινότητα. Η παγίδα: το ψηλό όραμα συγκρούεται με την πραγματικότητα της Δευτέρας το πρωί. Ο δρόμος: η αυτοεκτίμηση που τον αφήνει να πατά στη γη ενώ κοιτάζει τον ουρανό.

Πανσέληνος · «Τι φοβάμαι;»
Φοβάται να χάσει τον σκοπό του, να μην είναι τίποτα παραπάνω από «συνηθισμένος». Ο δρόμος: να μάθει ότι το φως που κουβαλά χρειάζεται και γείωση, και να δεχτεί την ανθρώπινη διάστασή του.

Το φεγγάρι λιγοστεύει · «Κρατάω τον λόγο μου;»
Θέλει να δείξει ότι η διαίσθηση είναι πρακτικό εργαλείο. Η παγίδα: η τελειομανία τον εμποδίζει να μοιραστεί πριν είναι «έτοιμος». Ο δρόμος: ο σεβασμός για τον δικό του ρυθμό.

11.6 Η ζυγαριά του 11

Ο 11 γέρνει προς την **αξία του οράματος**. Βλέπει πολλά, και αυτό που βλέπει αξίζει. Αλλά η πράξη του, το να το πει, να το ζωγραφίσει, να το δώσει, μένει πίσω. Μοιάζει με τον 7, που

περιμένει να είναι βέβαιος, μόνο που ο 7 περιμένει αποδείξεις, ενώ ο 11 περιμένει θάρρος.

Η ισορροπία για τον 11 δεν είναι να βλέπει λιγότερα. Είναι να λέει όσα βλέπει, έστω και με «δεν είμαι σίγουρος, αλλά». Και να πατά στη γη: ένα περπάτημα, ένα κολύμπι, ένα γεύμα με φίλους. Το φως που δεν γειώνεται, καίει.

> *Ο φάρος δεν περιμένει να είναι σίγουρος. Ανάβει.*

11.7 Στο πλήρωμα

Στην ίδια θέση με τον 11, μία σπείρα πιο κοντά στην επιφάνεια, στέκεται ο **2**, ο Διπλωμάτης. Ο 11 μαθαίνει από τον 2 να μένει κοντά στους ανθρώπους, όχι μόνο στα οράματα. Ο 2 μαθαίνει από τον 11 να εμπιστεύεται αυτό που νιώθει.

Απέναντί του στον κύκλο στέκονται ο **6** και ο **33**, οι Θεραπευτές. Ο 11 βλέπει τι έρχεται, ο 6 φροντίζει όσους είναι ήδη εδώ. Ο 11 τους δείχνει την ξέρα. Εκείνοι του θυμίζουν να φάει.

11.8 Η ζωγραφιά της Παρασκευής

Την Παρασκευή το πρωί, πριν φύγουν από την Τήνο, η Νεφέλη ζωγράφιζε πάλι τον ουρανό. Ξαφνικά σήκωσε το κεφάλι. «Καπετάνιε», είπε, χωρίς να διστάσει, «αυτός ο αέρας θα δυναμώσει μετά το μεσημέρι. Νομίζω ότι πρέπει να φύγουμε τώρα. Δεν είμαι σίγουρη. Αλλά το νομίζω».

Ο καπετάν Στάθης κοίταξε τον ουρανό. Δεν έβλεπε τίποτα. Έλυσε τα σχοινιά.

Έφτασαν στη Σύρο στις δώδεκα. Στις δύο, το λιμάνι είχε γεμίσει άσπρα κύματα και βάρκες που έμπαιναν βιαστικά. Το

πλήρωμα, καθισμένο σε ένα καφενείο της Ερμούπολης, έκανε πρόποση στη Νεφέλη.

Εκείνη χαμογέλασε, και ζωγράφισε τα άσπρα κύματα από ασφαλές μέρος. Ήταν η πρώτη ζωγραφιά της βδομάδας που είχε μέσα και ανθρώπους.

Στο τετράδιό σου

1 Γράψε κάτι που «είδες» πριν από τους άλλους και δεν το είπες. Τι έγινε μετά;

2 Συμπλήρωσε: «Αν πω αυτό που νιώθω και κάνω λάθος, φοβάμαι ότι…»

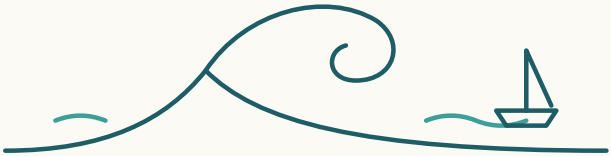
3 Πες αυτή την εβδομάδα κάτι που διαισθάνεσαι, με τη φράση «δεν είμαι σίγουρος, αλλά…». Και κάνε κάτι που σε γειώνει: περπάτημα, κολύμπι, χώμα στα χέρια.

Ο φάρος δεν περιμένει να είναι σίγουρος. Ανάβει.

22

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΚΟΣΙ ΔΥΟ

Ο Κύριος Αρχιτέκτονας

22.1 Τα σχέδια του Μιλτιάδη

Ο Μιλτιάδης ήταν σαράντα επτά χρονών, μηχανικός σε μια μεγάλη κατασκευαστική εταιρεία. Είχε χτίσει γέφυρες, λιμάνια, ένα νοσοκομείο. Ήρθε στη Σύρο με ένα όνειρο που κουβαλούσε είκοσι χρόνια: να φτιάξει στο χωριό του, στη νότια Κρήτη, μια σχολή ιστιοπλοΐας για παιδιά. Δωρεάν, για όλα τα παιδιά της περιοχής.

Το πρώτο βράδυ άπλωσε στο τραπέζι της βάρκας τα σχέδια. Ήταν εκπληκτικά. Ένας μόλος, ένα κτίριο με αποδυτήρια, ένας χώρος για είκοσι βάρκες, ξενώνας για προπονητές, ακόμα και ένα μικρό αμφιθέατρο. Κοστολόγηση, άδειες, χρονοδιάγραμμα σε πέντε φάσεις.

«Και πότε ξεκινάς;» ρώτησε ο καπετάν Στάθης.

Ο Μιλτιάδης δίπλωσε σιγά σιγά τα σχέδια. «Όταν βρω τα χρήματα», είπε. «Όλα».

22.2 Ποιος είναι ο Κύριος Αρχιτέκτονας

Ο 22 είναι ο 4, ο Αρχιτέκτονας, **μία σπείρα βαθύτερα.** Ο 4 χτίζει πράγματα που κρατούν. Ο 22 θέλει να χτίσει πράγματα που αλλάζουν τον κόσμο. Δεν του φτάνει ένα σπίτι. Θέλει μια γειτονιά. Δεν του φτάνει μια βάρκα. Θέλει μια σχολή.

Έχει τον σπάνιο συνδυασμό ενός ονειροπόλου και ενός μηχανικού. Βλέπει μεγάλα, και ξέρει πώς χτίζονται τα μεγάλα. Σε ένα πλήρωμα, είναι αυτός που, στη μέση της ταλαιπωρίας, σκέφτεται πώς θα μπορούσε να γίνει καλύτερο το λιμάνι για όλους.

> *Ο 22 δεν θέλει να χτίσει ένα σπίτι. Θέλει να χτίσει έναν τόπο.*

22.3 Το σπίτι σου στον κύκλο: το φεγγάρι μεγαλώνει, μία σπείρα βαθύτερα

Ο 22 μένει εκεί όπου μένει κι ο 4: στο φεγγάρι που μεγαλώνει, στο **«Μπορώ;»**, στο προσδιορίσιμο. Αλλά το «Μπορώ;» του 22 είναι πολύ βαρύτερο. Ο 4 ρωτά «μπορώ να χτίσω αυτό το σπίτι;». Ο 22 ρωτά «μπορώ να αλλάξω αυτόν τον τόπο;».

Γι' αυτό ο 22 έχει και τη μεγαλύτερη δύναμη και τον μεγαλύτερο φόβο του πληρώματος. Η δύναμή του είναι ότι μπορεί, στ' αλήθεια. Ο φόβος του είναι ότι δεν θα είναι αρκετός. Και το μέγεθος του οράματος, αντί να τον σπρώχνει, συχνά τον παραλύει. Περιμένει να έχει τα πάντα, για να μην ξεκινήσει με τίποτα.

22.4 Το Optimist

Την Τετάρτη, στο λιμάνι της Τήνου, ο καπετάν Στάθης πήγε τον Μιλτιάδη σε μια μικρή αποθήκη πίσω από το λιμεναρχείο. Μέσα υπήρχε ένα παλιό Optimist με ξεθωριασμένο πανί: η μικρή βαρκούλα για ένα παιδί, με ένα μόνο πανί, όπου μαθαίνουν ιστιοπλοΐα τα παιδιά σε όλο τον κόσμο.

«Εδώ ξεκίνησα», είπε ο καπετάνιος. «Πριν από τριάντα πέντε χρόνια. Μια βαρκούλα σαν αυτή, κι ένα παιδί της γειτονιάς που ήθελε να μάθει. Τη δεύτερη χρονιά ήταν τρία παιδιά. Την πέμπτη, πήρα τη βάρκα με τα δύο κατάρτια».

«Δεν είχες σχέδιο;» ρώτησε ο Μιλτιάδης.

«Είχα έναν κύκλο από κιμωλία», είπε ο καπετάνιος. «Το σχέδιο το έγραψαν τα παιδιά».

22.5 Οι τέσσερις φάσεις του 22

Πώς χορεύει ο 22 τον κύκλο

Νέα σελήνη · «Το αγαπώ;»
Αγαπά να χτίζει πράγματα που αλλάζουν τον κόσμο. Η παγίδα: το μέγεθος του οράματος τον παραλύει. Ο δρόμος: το μεγάλο όραμα που γίνεται ένα βήμα τη φορά.

Το φεγγάρι μεγαλώνει · «Μπορώ;»
Μπορεί να ενώνει το πρακτικό με το ιδανικό. Η παγίδα: η δύναμή του παλεύει με τον φόβο ότι δεν είναι αρκετός. Ο δρόμος: η ενσυναίσθηση που κάνει τα μεγάλα σχέδια ανθρώπινα.

Πανσέληνος · «Τι φοβάμαι;»
Φοβάται να χάσει τον έλεγχο, να μην πάει το έργο όπως το σχεδίασε. Ο δρόμος: να μάθει ότι το έργο μιας ζωής χτίζεται μέρα με τη μέρα, και να αγαπήσει τη διαδρομή, όχι μόνο το αποτέλεσμα.

Το φεγγάρι λιγοστεύει · «Κρατάω τον λόγο μου;»
Ξέρει ότι η πειθαρχία χωρίς ψυχή είναι κενή. Η παγίδα: δουλεύει τόσο σκληρά για το όραμα, που ξεχνά τους ανθρώπους μπροστά του. Ο δρόμος: η τιμιότητα που κρατά τη δύναμη ταπεινή.

22.6 Η ζυγαριά του 22

Ο 22 έχει μια παράξενη ζυγαριά. Η αξία του οράματός του είναι τεράστια. Η πράξη του, μέχρι να ξεκινήσει, είναι μηδέν. Κι όταν ξεκινήσει, γέρνει από την άλλη: δουλεύει ασταμάτητα, για ένα έργο τόσο μεγάλο, που κανένας κόπος δεν φτάνει.

Η ισορροπία για τον 22 δεν είναι να ονειρευτεί μικρότερα. Είναι να ξεκινήσει με κάτι μικρό που μοιάζει με το μεγάλο. Ένα Optimist αντί για είκοσι βάρκες. Ένα παιδί αντί για όλα τα παιδιά. Το μεγάλο όραμα δεν προδίδεται από ένα μικρό ξεκίνημα. Προδίδεται μόνο από ένα ξεκίνημα που δεν έγινε ποτέ.

> *Το μεγάλο όραμα δεν το προδίδει ένα μικρό ξεκίνημα. Το προδίδει ένα ξεκίνημα που δεν έγινε ποτέ.*

22.7 Στο πλήρωμα

Στην ίδια θέση με τον 22, μία σπείρα πιο κοντά στην επιφάνεια, στέκεται ο **4**, ο Αρχιτέκτονας. Ο 22 μαθαίνει από τον 4 να χαίρεται και τα μικρά έργα. Ο 4 μαθαίνει από τον 22 ότι τα θεμέλιά του μπορούν να κρατήσουν κάτι πολύ μεγαλύτερο από ένα σπίτι.

Απέναντί του στον κύκλο στέκεται ο **8**, ο Αρχηγός. Ο 8 ξέρει να βρίσκει τα χρήματα και τους ανθρώπους. Ο 22 ξέρει τι αξίζει να χτιστεί με αυτά. Όταν δουλεύουν μαζί, χτίζονται σχολεία, λιμάνια, γειτονιές.

22.8 Η πρώτη βάρκα

Την Παρασκευή, γυρίζοντας στη Σύρο, ο Μιλτιάδης δεν άνοιξε τα σχέδια. Έγραψε σε ένα χαρτί μια λίστα με τρεις γραμμές:

1. *Ένα μεταχειρισμένο Optimist.*
2. *Ο Μανώλης, ο ανιψιός μου, που ρωτά κάθε καλοκαίρι πώς δουλεύει το πανί.*
3. *Κάθε Σάββατο πρωί, δύο ώρες.*

Έδειξε το χαρτί στον καπετάνιο. «Αυτή είναι η φάση μηδέν», είπε. «Δεν ήταν στο σχέδιο».

Ο καπετάν Στάθης του έδωσε την κιμωλία του. «Κράτησέ τη», είπε. «Θα τη χρειαστείς τη Δευτέρα».

Τον Σεπτέμβρη, ο καπετάνιος έλαβε μια φωτογραφία. Μια μικρή βάρκα με ξεθωριασμένο πανί, ένα αγόρι στο τιμόνι, κι ένας μεσήλικας μέσα στο νερό ως τη μέση, που γελούσε. Από κάτω έγραφε: «Δεύτερο Σάββατο. Ήρθαν τρία παιδιά».

Στο τετράδιό σου

1 Ποιο είναι το μεγάλο σου όραμα, αυτό που περιμένει «να βρεθούν όλα»; Γράψ' το σε μία πρόταση.

2 Ποιο είναι το «Optimist» του: η πιο μικρή μορφή του που θα μπορούσες να ξεκινήσεις αυτόν τον μήνα;

3 Γράψε τη δική σου «φάση μηδέν» σε τρεις γραμμές: τι, με ποιον, πότε.

Το μεγάλο όραμα δεν το προδίδει ένα μικρό ξεκίνημα. Το προδίδει ένα ξεκίνημα που δεν έγινε ποτέ.

33

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑ ΤΡΙΑ

Ο Κύριος Δάσκαλος

33.1 Η κυρα-Μαρίνα

Σε όλα αυτά τα ταξίδια, κάποιος έμενε πάντα στη στεριά. Η κυρα-Μαρίνα, η γυναίκα του καπετάν Στάθη, ήταν εξήντα τεσσάρων χρονών και κρατούσε το μικρό γραφείο της σχολής, σε ένα ισόγειο πάνω από το λιμάνι της Ερμούπολης.

Κάθε Δευτέρα πρωί, πριν φτάσει το πλήρωμα, είχε ήδη φτιάξει καφέ για όλους. Ήξερε ποιος ερχόταν για να ξεχάσει έναν χωρισμό, ποιος για να γιορτάσει μια σύνταξη, ποιος γιατί δεν είχε πού αλλού να πάει. Δεν ρωτούσε. Το καταλάβαινε. Σε τριάντα χρόνια, εκατοντάδες άνθρωποι είχαν φύγει από εκείνο το γραφείο λίγο πιο ελαφριοί, χωρίς να ξέρουν γιατί.

Ήταν εκείνη που είχε μάθει στον καπετάν Στάθη να ζωγραφίζει τον κύκλο με την κιμωλία. Αλλά αυτό δεν το έλεγε σε κανέναν.

33.2 Ποιος είναι ο Κύριος Δάσκαλος

Ο 33 είναι ο 6, ο Θεραπευτής, **μία σπείρα βαθύτερα.** Ο 6 φροντίζει όσους αγαπά. Ο 33 φροντίζει όποιον βρεθεί μπροστά του. Ο 6 μαγειρεύει για το πλήρωμα. Ο 33 φτιάχνει ένα μέρος όπου τα πληρώματα, το ένα μετά το άλλο, μαθαίνουν να φροντίζουν το ένα το άλλο.

Λέγεται «Δάσκαλος», αλλά σπάνια διδάσκει με λόγια. Διδάσκει με το πώς είναι. Οι άνθρωποι γύρω του γίνονται καλύτεροι χωρίς να ξέρουν πώς. Σε ένα πλήρωμα, συχνά δεν είναι καν πάνω στη βάρκα. Είναι το λιμάνι στο οποίο γυρίζει.

> *Ο 33 δεν διδάσκει την αγάπη. Είναι.*

33.3 Το σπίτι σου στον κύκλο: η πανσέληνος, μία σπείρα βαθύτερα

Ο 33 μένει εκεί όπου μένει κι ο 6: στην πανσέληνο, στο **«Τι φοβάμαι;»**, στο προσδιορισμένο. Η πανσέληνος φωτίζει τα συναισθήματα όλων, και ο 33 τα βλέπει όλα. Τον φόβο του νεαρού, τη λύπη της χήρας, τον θυμό αυτού που δεν τα κατάφερε. Και τα κρατά.

Εκεί είναι και ο κίνδυνός του. Ο φόβος του 6 είναι να χάσει την αγάπη. Ο φόβος του 33 είναι ο ίδιος, μόνο που ο 33 τον κουβαλά για όλο τον κόσμο. Αναλαμβάνει το βάρος του κόσμου σαν να ήταν δικό του. Και αδειάζει, σιγά σιγά, χωρίς να το λέει σε κανέναν.

33.4 Ο χειμώνας

Τον προηγούμενο χειμώνα, η κυρα-Μαρίνα είχε πέσει στον διάδρομο του γραφείου. Η καρδιά, είπαν οι γιατροί. Από την κούραση, είπαν, περισσότερο από οτιδήποτε άλλο. Της έδωσαν φάρμακα και μια εντολή: δύο μήνες χωρίς δουλειά, χωρίς καφέδες για άλλους, χωρίς προβλήματα άλλων.

Τις πρώτες μέρες ήταν ανυπόφορη. Σηκωνόταν να τακτοποιήσει, τηλεφωνούσε για να μάθει αν ο τάδε είναι καλά. Ο καπετάν Στάθης δεν ήξερε τι να κάνει. Της είπε μόνο ένα βράδυ: «Τριάντα χρόνια δίνεις. Ίσως είναι η σειρά σου να μάθεις να παίρνεις».

Και τότε άρχισαν να έρχονται τα γράμματα.

33.5 Οι τέσσερις φάσεις του 33

Πώς χορεύει ο 33 τον κύκλο

Νέα σελήνη · «Το αγαπώ;»
Αγαπά να είναι η ίδια η αγάπη, όχι να τη διδάσκει. Η παγίδα: παίρνει πάνω του το βάρος του κόσμου σαν να ήταν μόνο δικό του. Ο δρόμος: η αγάπη που ξεκινά από το γέμισμα, όχι από το άδειασμα.

Το φεγγάρι μεγαλώνει · «Μπορώ;»
Μπορεί να διδάσκει με το πώς ζει. Η παγίδα: η ανιδιοτελής προσφορά παλεύει με την ανθρώπινη ανάγκη να τον δουν. Ο δρόμος: η αυτοεκτίμηση που τον αφήνει να παίρνει όσο δίνει.

Πανσέληνος · «Τι φοβάμαι;»
Φοβάται να χάσει την αγάπη, για τον ίδιο και για όλους. Ο δρόμος: να μάθει ότι η αγάπη δεν λύνει τα πάντα, αλλά τα συνοδεύει όλα. Και ότι αξίζει να αγαπιέται όπως είναι.

Το φεγγάρι λιγοστεύει · «Κρατάω τον λόγο μου;»
Ξέρει ότι η αληθινή θεραπεία αρχίζει από τον ίδιο. Η παγίδα: θυσιάζεται για τους άλλους και χάνει τον εαυτό του. Ο δρόμος: ο σεβασμός για τα δικά του όρια, ως πράξη αγάπης.

33.6 Η ζυγαριά του 33

Ο 33 γέρνει, όπως ο 6, προς την **πράξη για τους άλλους**, αλλά πολύ βαθύτερα. Ο 6 κινδυνεύει να ξεχάσει ένα πιάτο για τον εαυτό του. Ο 33 κινδυνεύει να ξεχάσει ότι υπάρχει κι ο ίδιος. Δίνει από το απόθεμα, και κάποια στιγμή το απόθεμα τελειώνει.

Η ισορροπία για τον 33 είναι ίσως η πιο δύσκολη του πληρώματος: να μάθει να παίρνει. Να δέχεται βοήθεια χωρίς να ντρέπεται. Να αφήνει τους άλλους να του δώσουν πίσω λίγο από όσα τους έδωσε. Γιατί μια πηγή που δεν γεμίζει ποτέ, κάποια μέρα στερεύει.

> *Μια πηγή που δεν γεμίζει ποτέ, κάποια μέρα στερεύει.*

33.7 Στο πλήρωμα

Στην ίδια θέση με τον 33, μία σπείρα πιο κοντά στην επιφάνεια, στέκεται ο **6**, ο Θεραπευτής. Η Σοφία με τη μακαρονάδα της. Ο 33 βλέπει στον 6 τον εαυτό του, παλιότερα. Ο 6 βλέπει στον 33 πού μπορεί να φτάσει, αν μάθει να βάζει κι εκείνον στη λίστα.

Απέναντί του στον κύκλο στέκονται ο **2** και ο **11**, οι άνθρωποι της ακρόασης. Ο 33 κάνει, ο 2 ακούει, ο 11 βλέπει τι έρχεται. Ο 33 μαθαίνει από αυτούς ότι μερικές φορές το πιο θεραπευτικό που μπορείς να κάνεις είναι να καθίσεις και να μην κάνεις τίποτα.

33.8 Τα γράμματα

Τα γράμματα ήρθαν από παντού. Ο καπετάν Στάθης είχε πει σε λίγους ότι η Μαρίνα ήταν άρρωστη, κι εκείνοι σε άλλους. Και άρχισαν να γράφουν.

Η Σοφία, από τη Λάρισα, έστειλε ένα κουτί κουλούρια και ένα σημείωμα: «Αυτή τη φορά σας φροντίζουμε εμείς». Ο Λευτέρης έστειλε ένα τραγούδι. Η Νεφέλη μια ζωγραφιά με το γραφείο και το φως του πρωινού. Ο Ανδρέας, ο γιατρός, ήρθε ο ίδιος, με τα εγγόνια του, και της πήρε την πίεση. Ο Μιλτιάδης έστειλε τη φωτογραφία με το Optimist.

Η κυρα-Μαρίνα τα διάβαζε στο κρεβάτι, ένα ένα, και έκλαιγε. Δεν ήταν λύπη. Ήταν κάτι που δεν είχε νιώσει ποτέ: να δέχεται.

Την άνοιξη ξαναγύρισε στο γραφείο. Έφτιαχνε πάλι καφέ για όλους, αλλά πλέον έφτιαχνε κι έναν για εκείνη, και τον έπινε καθισμένη. Και όταν κάποιος από το πλήρωμα ρωτούσε αν χρειάζεται βοήθεια, δεν έλεγε πια «όχι, παιδί μου, κάθισε». Έλεγε «ναι, ευχαριστώ».

Στο τετράδιό σου

1 Ποιο βάρος κουβαλάς σαν να ήταν μόνο δικό σου; Ποιος θα μπορούσε να το μοιραστεί μαζί σου;

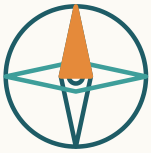
2 Συμπλήρωσε: «Αν δεχτώ βοήθεια, φοβάμαι ότι…»

3 Αυτή την εβδομάδα, την επόμενη φορά που κάποιος θα σου προσφέρει κάτι, πες «ναι, ευχαριστώ». Γράψε πώς ένιωσες.

Μια πηγή που δεν γεμίζει ποτέ, κάποια μέρα στερεύει.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Πίσω στο ένα

Κάθε Παρασκευή απόγευμα, όταν φεύγει και ο τελευταίος από το πλήρωμα, ο καπετάν Στάθης παίρνει έναν κουβά νερό και πλένει το κατάστρωμα. Ό,τι έχει μείνει από τον κύκλο της κιμωλίας, ξεθωριασμένο από τα πόδια μιας εβδομάδας, σβήνει.

Σβήνει σχεδόν όλο. Γιατί η πρώτη τελεία, αυτή που βάζει κάθε Δευτέρα στο κέντρο, έχει πατηθεί τόσες φορές σε τριάντα χρόνια, που έχει μπει μέσα στο ξύλο. Δεν φεύγει πια με νερό.

Τη Δευτέρα, θα ζωγραφίσει έναν καινούργιο κύκλο γύρω από την ίδια τελεία.

Το δέκα

Μετά το 9 έρχεται το 10. Και το 10 είναι το ένα μαζί με το μηδέν: το ὅλον που κουβαλά πια μέσα του το πᾶν. Αν προσθέσεις τα ψηφία του, ξαναβρίσκεις το 1. Γι' αυτό η τελεία του καπετάν Στάθη μένει στο κέντρο: εκεί όπου ο 9 κλείνει τον γύρο, ο 1 τον ξανανοίγει.

Αυτός είναι ο κύκλος. Δεν γυρίζεις στο ίδιο σημείο. Γυρίζεις στην ίδια τελεία, ένα σκαλί ψηλότερα. Ο Πρωτοπόρος του επό-

ενου γύρου είναι ο ίδιος άνθρωπος, με λίγη περισσότερη θάλασσα μέσα του.

Ο Άρης, η Μυρτώ, ο Λευτέρης, ο Μπάμπης, η Ναταλία, η Σοφία, ο Αντώνης, η Λία, ο Ανδρέας, η Νεφέλη, ο Μιλτιάδης, η κυρα-Μαρίνα. Δώδεκα άνθρωποι, δώδεκα τρόποι να χορέψεις τον ίδιο κύκλο. Κανείς τους δεν άλλαξε αριθμό σε μία βδομάδα. Όλοι όμως έμαθαν να χορεύουν και το βήμα που τους δυσκόλευε. Ο Πρωτοπόρος να τελειώνει. Ο Διπλωμάτης να λέει «εγώ θέλω». Ο Αρχιτέκτονας να αφήνει. Ο Αρχηγός να δίνει το τιμόνι. Ο Θεραπευτής να κάθεται στην πλώρη.

Ο αριθμός σου δεν είναι μοίρα

Αν κρατήσεις ένα πράγμα από αυτό το βιβλίο, ας είναι αυτό: ο αριθμός σου δεν σου λέει ποιος θα γίνεις. Σου λέει από πού ξεκινάς. Σου λέει σε ποιο βήμα του κύκλου νιώθεις σπίτι σου, και σε ποιο θα σκοντάψεις.

Ο σπόρος ξέρει το είδος. Το δέντρο το γράφει η ζωή. Και η ζωή γράφεται με τις μικρές πράξεις που κάνεις ξανά και ξανά, ώσπου χαράζονται μέσα στο ξύλο, όπως η τελεία του καπετάν Στάθη.

Σε κάθε κεφάλαιο, ο καθένας από το πλήρωμα έμαθε κάτι από τους άλλους. Αυτό είναι ίσως το μεγαλύτερο μυστικό των αριθμών: κανείς δεν είναι ολόκληρος μόνος του. Ο 1 χρειάζεται τον 2, ο 4 τον 3, ο 8 τον 7, ο 9 όλους. Ένα πλήρωμα δεν είναι δώδεκα άνθρωποι στην ίδια βάρκα. Είναι δώδεκα τρόποι να κρατηθεί η ίδια βάρκα στη θάλασσα.

> *Ένα πλήρωμα δεν είναι δώδεκα άνθρωποι στην ίδια βάρκα. Είναι δώδεκα τρόποι να κρατηθεί η ίδια βάρκα στη θάλασσα.*

Τη Δευτέρα, πάρε μια κιμωλία. Ζωγράφισε έναν κύκλο. Βάλε μια τελεία στη μέση.

Και ξεκίνα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παίξε με το όνομά σου

Τα περισσότερα βιβλία αριθμολογίας υπολογίζουν το όνομα με τα λατινικά γράμματα, με έναν πίνακα όπου το Α είναι 1, το Β 2, και ούτω καθεξής. Για ένα ελληνικό όνομα αυτό δεν ταιριάζει. Ευτυχώς, έχουμε κάτι πολύ παλιότερο: την **ισοψηφία**.

Τα γράμματα που είναι αριθμοί

Οι αρχαίοι Έλληνες δεν είχαν ξεχωριστά σύμβολα για τους αριθμούς. Χρησιμοποιούσαν τα γράμματα. Το α ήταν 1, το β 2, το ι 10, το ρ 100. Έτσι, κάθε λέξη είχε κι έναν αριθμό: το άθροισμα των γραμμάτων της. Οι λέξεις με το ίδιο άθροισμα λέγονταν «ισόψηφες», και οι αρχαίοι έπαιζαν με αυτές σε επιγράμματα και αινίγματα.

Η αξία κάθε γράμματος

Μονάδες
α 1 · β 2 · γ 3 · δ 4 · ε 5 · ζ 7 · η 8 · θ 9

Δεκάδες
ι 10 · κ 20 · λ 30 · μ 40 · ν 50 · ξ 60 · ο 70 · π 80

Εκατοντάδες
ρ 100 · σ, ς 200 · τ 300 · υ 400 · φ 500 · χ 600 · ψ 700 · ω 800

Πρόσεξε ότι λείπουν το 6, το 90 και το 900. Στην αρχαιότητα είχαν δικά τους γράμματα, το στίγμα (ϛ), το κόππα (ϙ) και το σαμπί (ϡ), που δεν τα χρησιμοποιούμε πια στη γραφή.

Πώς παίζεται

Γράψε το μικρό σου όνομα με κεφαλαία, χωρίς τόνους. Πρόσθεσε την αξία κάθε γράμματος. Ύστερα πρόσθεσε τα ψηφία του αθροίσματος, όπως κάναμε με την ημερομηνία γέννησης, ώσπου να μείνει ένα ψηφίο, ή 11, 22, 33.

Θάλασσα: θ 9 + α 1 + λ 30 + α 1 + σ 200 + σ 200 + α 1 = 442 → 4 + 4 + 2 = 10 → **1**. Η θάλασσα είναι ο Πρωτοπόρος: η αρχή κάθε ταξιδιού.

Σοφία: σ 200 + ο 70 + φ 500 + ι 10 + α 1 = 781 → 7 + 8 + 1 = 16 → **7**. Η σοφία είναι ο Αναζητητής.

Φιλία: φ 500 + ι 10 + λ 30 + ι 10 + α 1 = 551 → 5 + 5 + 1 = **11**. Η φιλία είναι ο Οραματιστής: η ευαισθησία, μία σπείρα βαθύτερα.

Κύκλος: κ 20 + υ 400 + κ 20 + λ 30 + ο 70 + σ 200 = 740 → 7 + 4 + 0 = **11**. Κι ο κύκλος, επίσης.

Τι δείχνει, και τι όχι

Ο αριθμός του ονόματός σου δεν αντικαθιστά τον αριθμό ζωής. Είναι ένα παιχνίδι, ένας δεύτερος καθρέφτης. Αν βγει ίδιος με τον αριθμό ζωής σου, ίσως το όνομά σου σε κράτησε κοντά στο σπίτι σου στον κύκλο. Αν βγει διαφορετικός, ίσως σου δείχνει ένα βήμα που ο κόσμος περιμένει από σένα, κάθε φορά που σε φωνάζει.

Η ισοψηφία δεν είναι επιστήμη, όπως δεν είναι και η αριθμολογία. Είναι όμως ένα κομμάτι της γλώσσας μας με είκοσι πέντε αιώνες ιστορία. Και έχει κάτι ωραίο: σου θυμίζει ότι, για τους προγόνους μας, οι λέξεις και οι αριθμοί ήταν φτιαγμένοι από τα ίδια γράμματα.

Ο αριθμός σου δεν είναι μοίρα.

Στην Ερμούπολη της Σύρου, κάθε Δευτέρα πρωί, ο καπετάν Στάθης ζωγραφίζει με κιμωλία έναν κύκλο στο κατάστρωμα και βάζει μέσα του μια τελεία. Ύστερα ανεβαίνει το πλήρωμα: δώδεκα άνθρωποι, δώδεκα αριθμοί ζωής, μία βδομάδα στη θάλασσα.

Ο ίδιος καιρός, τα ίδια λιμάνια, η ίδια πανσέληνος. Κι όμως, ο καθένας χορεύει τον κύκλο αλλιώς. Με τους Πυθαγόρειους, τον Αριστοτέλη και την αρχαία ισοψηφία, αυτό το βιβλίο σού δείχνει πού είσαι *«σπίτι σου»*, πού σκοντάφτεις, και τι μαθαίνεις από τον απέναντί σου.

«Ένα πλήρωμα δεν είναι δώδεκα άνθρωποι στην ίδια βάρκα. Είναι δώδεκα τρόποι να κρατηθεί η ίδια βάρκα στη θάλασσα.»

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΓΩΝΗΣ

yourspiritualquest.com